

LNB PRESES APSKATS
17-05-2023

Sagatavoja:
INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU UN SBA NODAĻA
UZZIŅU UN INFORMĀCIJAS CENTRS

Iesākot konferenci par izdevējdarbību Limbažos un apkārtnē, tās moderatore, Rakstniecības un mūzikas muzeja izglītojošā darba vadītāja Liega Piešiņa, rādot Baumaņu Kārļa dāvinājumu bibliotēkai, uzsvēra grāmatas lielo nozīmi cauri laikmetiem

Aizvadīta konference par izdevējdarbību Limbažos un apkārtnē

Limbažu Galvenajā bibliotēkā (LGB) norisinājās zinātniskā konference *Izdevējdarbība Limbažos un apkārtnē cauri gadsimtiem*. Tā tika organizēta sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku (LNB) un Limbažu muzeju projektā *Celā uz «Latviešu grāmatai 500» Latvijas reģionos: izdevējdarbība un tekstu izplatība senāk un tagad*. Pasākumu apmeklēja bibliotekāri, muzeju speciālisti, pedagogi un citi interesenti. Dalībnieki varēja aplūkot arī īpaši sagatavotu izstādi ar senajiem izdevumiem Limbažu pusē.

Konferenci atklāja LGB direktore Dzintra Dzene, pateicoties par iespēju iesaistīties nozīmīgajā LNB projektā, kura īstenošana sakrīt ar Limbažiem būtisku

gadu – pilsētas 800. jubileju. – *Bibliotēkas kopā ar sadarbības partneriem un sabiedrību apzina, apkopo, pēta un saglabā katras vietas unikālās kultūrvēsturiskās vērtības. Pateicoties mūsdienu digitālajām iespējām, tās kļūst arvien pieejamākas plašākai sabiedrībai*, – sacīja Dz. Dzene un atgādināja, ka arī LGB daudz gadu garumā sadarbībā ar Limbažu muzeju un citām institūcijām izveidojusi 19 kolekcijas, kas pieejamas LGB mājaslapā. Tās, protams, prasa attīstību un turpinājumu. Viņa atklāja, ka, balstoties uz savāktajiem materiāliem un konferences informāciju, iecerēts izveidot ceļojošo izstādi, kas būtu vērtīgs izziņas avots arī skolēniem.

Pasākumu vadīja jeb moderēja kultū-

ras žurnāliste, Rakstniecības un mūzikas muzeja izglītojošā darba vadītāja Liega Piešiņa. Iesākot daudzpusīgo dienas programmu, viņa aicināja caur vēsturi un šodien sumināt grāmatu un līdz ar to – tās lasītājus un radītājus. Viņa mudināja apskatīt visvecāko grāmatu LGB krājumā – Baumaņu Kārļa 1886. gada dāvinājumu. – *Tās ir vērtības, uz kurām neļūkojamies ikdienā. Bet tās rada mūsu pārliecību, cik liela nozīme ir grāmatai un bibliotēkai*, – uzsvēra L. Piešiņa. Konferencē uzstājās seši lektori, katrs pastāstot par dažādiem izdevējdarbības aspektiem. Vairāk par stāstīto – 2. lpp.

Aigās EVERTOVSKAS
teksts un foto

(Sākums – 1. lpp.)

10. maijā bibliotekāri, muzeju darbinieki, skolotāji un citi interesenti tika aicināti piedalīties zinātniskajā konferencē *Izdevējdarbība Limbažos un apkārtnē cauri gadsimtiem* Limbažu Galvenajā bibliotēkā. Tā organizēta sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku (LNB) un ir viens no notikumiem projektā *Celā uz «Latviešu grāmatai 500» Latvijas reģionos: izdevējdarbība un tekstu izplatība senāk un tagad*.

Konferences ievadā projekta koordinatore, LNB Bibliotēku attīstības centra vadītāja Evija Vjaterē pastāstīja par projektu kopumā, kas tiek īstenots sadarbībā ar septiņām reģiona galvenajām bibliotēkām. Tā aktivitātes sasaucas ar notikumu cikla *Latviešu grāmatai 500* šīgada tēmu – grāmatu un ideju izplatīšana un izdošana, īpaši izceļot latviešu izdevēja Anša Gulbja 150. gadadienu. Projekta īstenošanas laikā kopā ar bibliotēkām (Jelgavas, Valmieras, Bauskas, Valkas, Liepājas, Limbažu un Daugavpils) notiks daudzveidīgas aktivitātes – konferences, lasījumi, izstādes, konkursi u.c. – *Ar tām vēlamies izaigsmot ar grāmatniecību saistītus notikumus, vietas un izcilas personības*, – sacīja E. Vjaterē un piebilda, ka ar visām projekta aktualitātēm var iepazīties tīmekļvietnē www.gramatai500.lv.

Pirmais no lektoriem uzstājās LNB vadošais pētnieks Mārtiņš Mintaurs,

kurš iepazīstināja ar grāmatniecību kultūras vēsturē un mudināja paraudzīties uz grāmatu kā kultūras sastāvdaļu no tās pirmsākumiem līdz mūsdienām. LNB vadošā pētniece Jana Dreimane pastāstīja par izdevējdarbību Vidzemē līdz 1994. gadam. Viņa izcēla profesionālos grāmatu izdevējus, kuri šajā jomā strādāja 19.gs. beigās un 20.gs. sākumā, tostarp Jāni Melkšu, Kārli Paucīti un viņa ģimeni, kā arī Pēteri Stumpu, kuri darbojās Limbažos. Interesantu stāstījumu bija sagatavojusi arī Limbažu muzeja galvenā krājuma glabātāja Diāna Nipāne. Viņa iepazīstinot ar izdevējdarbības pirmsākumiem Limbažos, izcēla muzeja krājumā esošās vērtības. – *Tieši pateicoties pirmajiem iespieddarbiem, varam uzzināt, kā limbažnieki senāk dzīvojuši*, – apliecināja muzeja speciāliste un savu prezentāciju noslēdza ar atziņu, ka, neraugoties uz tehnoloģiju attīstību, grāmata ir vērtība, kas saglabāsies vienmēr. LNB galvenā bibliogrāfe Kristīna Papule pastāstīja, kādus Limbažu laikrakstus var atrast portālā periodika.lv. Viņa atzīmēja, ka šo resursu arvien vairāk izmanto ne tikai bibliotekāri un muzeju speciālisti, bet arī citi interesenti, tāpēc dalījās ar vairākiem praktiskiem padomiem informācijas meklēšanā. Turpinājumā *Ausekļa* ilggadējā žurnāliste Iriša Daiņa iepazīstināja ar laikraksta vēsturi, izceļot vairākus nozīmīgus attīstības posmus. Viņa atgādināja, ka *Ausekļa* vēsture aizsākas reizē ar Limbažu

apriņķa izveidošanu 1947. gadā un avīzes *Padomju Zeme* pirmā numura iznākšanu, savukārt pašreizējais nosaukums aizgūts no P. Stumpa Limbažos izdotās avīzes 1911.–1917. gadā. Tāpat klātesošie uzzināja vēl vairākus interesantus faktus par redakcijas attīstību un darbību līdz pat mūsdienām. Konferences noslēgumā Limbažu novada pašvaldības Kultūras pārvaldes kultūras metodikē Māritē Saulīte, kura ilgus gadus bijusi saistīta ar grāmatniecības jomu, stāstīja par izdevējdarbību Limbažu pusē mūsdienās. Viņa uzsvēra, ka varam lepoties ar ļoti daudziem grāmatu autoriem, kuri rakstījuši dažādos žanros. Īpaši vērtīgi ir pētnieciskie darbi par novada vēsturi, kultūru un personībām.

Konferences moderatore, Rakstniecības un mūzikas muzeja izglītojošā darba vadītāja Liega Piešiņa aicināja klausītājus iesaistīties arī diskusijās. Piemēram, umurdziete, novadpētniece Aija Baumane raisīja domu apmaiņu par literatūras nozīmi mūsdienās, pauzot bažas, ka jaunieši vairs nezina daudzus ievērojamus latviešu rakstniekus, un tam netiek pievērsta pietiekama uzmanība skolās. Vairāki klātesošie piekrita, ka tas patiešām ir sāpīgs jautājums, vienlaikus pouda, ka, mainoties laikmetiem, jāpieņem, ka grāmatas un citu informāciju uztveram citādi. – *Katrai grāmatai savs laiks, tomēr tā vienmēr būs svarīga*, – rezumēja M. Saulīte.

Aigās EVERTOVSKA

Izstāde ir stāsts par tautastērpu kā spilgtu latviskās piederības zīmi ārpus Latvijas, to darinātāju un valkātāju dzīvi bēgļu nometnēs, vēlāk trimdas latviešu kopienās un mūsdienu izceļotāju centros. Izstādē būs apskatāmi 40 ārzemju latviešu tautastērpi, kā arī priekšmeti un fotogrāfijas, kas stāsta par tērpu simbolisko un emocionālo nozīmi, dzīvojot ārpus Latvijas.

IZSTĀDES

UZVILKT LATVIJU. LATVIEŠA TAUTASTĒRPS PASAULĒ

Kad? No 9. jūnija līdz 3. septembrim

Kur? Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, Mūkusalas ielā 3, Rīgā

Avots: Mūsmājas

Datums: 2023, maijs - jūnijs

Noskaidrots labākais «skaļais lasītājs» Bauskas novadā

♦ **Skolēniem lasīšanas sacensības** tiek rīkotas vairākos posmos – no klases līdz finālam Rīgā

Pagājušajā nedēļā, 10. maijā, Bauskas kultūras centrā norisinājās Latvijas Nacionālās bibliotēkas rīkotā Skaļās lasīšanas konkursa Bauskas reģiona fināls. Savu lasītprasmi demonstrēja 20 skolēni no dažādām novada mācību iestādēm.

AIRIKA BALODE

Rīgā, Gaismas pili, septembrī norisināsies jau sestās Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) organizētās skaļās lasīšanas sacensības. Sākumā lasīšanas sacikstes aizrit klasē un skolā, pēc tam reģionālā līmenī, un noslēgumā uz lielo finālu Rīgā dodas labākie no visas Latvijas.

Iespēja kļūt par lasīšanas vēstnesi

Fragmentus no pašu izvēlētajām grāmatām lasīja Roberta Dreimane un Amēlija Kanaške no Bauskas Valsts ģimnāzijas, Roberts Bernhards, Elva Zuze un Jānis Mārcis Grīnvalds no Codes pamatskolas, Nikola Bula un Agate Tīllere no Bauskas pamatskolas, Sabrina Neika no Bauskas 2. vidusskolas, Sandris Vecvagars un Artūrs Petrovskis no Vecsaules pamatskolas. Roberts Putniņš, Raivo Purviņš, Elizabete Kļava un Laura Šuherte pārstāvēja Iecavas vidusskolu, Ketija Feldmane un Evelina Neilande ieradās no Pilsrundales vidusskolas, Anna Jansone – no Valles pamatskolas, Valts Onkelis un Hanneke Ulmane pārstāvēja Vecumnieku vidusskolu, bet Evija Meža-

AMĒLIJA KANAŠKE, Bauskas Valsts ģimnāzijas audzēkne, ieguva pirmo vietu sīvajā konkurencē un iespēju doties uz finālu Gaismas pili Rīgā.

puke uz konkursu ieradās no Misas pamatskolas.

Pirms grāmatas fragmenta lasījuma katrs skolēns sēdās lielajā krēslā, kas arī izskatījās gluži kā no pasaku grāmatas, iepazīstināja klātesošos ar sevi, izvēlēto grāmatu, kā arī sniedza nelielu ieskatu grāmatas sižetā, lai klausītāji labāk izprastu lasītajā fragmentā notiekošo.

Bauskas bērnu bibliotēkas vadītāja Sarmīte Zandere pastāsta, ka konkurss norisinās jau kopš 2017. gada, un Latvijas Nacionālā bibliotēka katrā reģionā izvē-

las kuratorus, Bauskas novadā to ir apņēmusies darīt Sarmīte. Lielajā finālā Rīgā piedalīsies tie skolēni, kuri reģionu finālos ieguvuši uzvaru, un sacentīsies jau valsts mēroga sacensībās. «Skolēns, kurš uzvar valsts līmeņa sacensībās, lielajā finālā, visu gadu līdz nākamajam finālam ir lasīšanas vēstnesis,» stāsta S. Zandere, «lasīšanas vēstnesim līdz nākamajam gadam, kad nodos stafeti, ir jāpiedalās dažādās Latvijas Nacionālās bibliotēkas rīkotās aktivitātēs un pasākumos.»

Vērtēšanas kritēriji

Lasījumus vērtēja skaļās lasīšanas kuratore līdz 2020. gadam Kristīne Čakāne, pirmsskolas izglītības iestādes «Pasaulīte» logopēde Inga Borkovska, kā arī Vecsaules pamatskolas vizuālās mākslas skolotāja un amatierteātra «Vecsaule» dalībniece Agate Vītola.

Žūrijas pienākums bija vērtēt bērnu prasmi pastāstīt par sevi kā lasītāju, kā arī pamatot grāmatas izvēli. Vērtēta tiek arī dikcija, dabiska intonācija, lasīšana piemērotā tempā, prasme emocionāli aizraut klausītājus un lasīt fragmenta izvēle – originalitāte un tā pabeigtība pēc saviem ieskatiem.

Kamēr žūrijas pārstāvji apspriedās par rezultātiem, sacensību dalībniekus izklaidēja iecavnieks, sabiedrībā ļoti zināmais iluzionists Edžus (red. – Edžus Kauķis). Publikai bija prasīga un vēriņa, taču mākslinieka joki un prasmes pārsteidza visus zālē esošos.

Noslēgumā katram dalībniekam tika pasniegts spilvens, kā arī diploms ar nomināciju, piemēram, raitākais lasītājs, meistarīgākais lasītājs, šarmantākais, drosmīgākais, emocionālākais lasītājs un tam līdzīgi. Pirmo vietu sīvajā konkurencē un došanās uz finālu Gaismas pili Rīgā ieguva Bauskas Valsts ģimnāzijas audzēkne Amēlija Kanaške. Otro vietu lasīšanas sacensībās izcīnīja Iecavas vidusskolas skolniece Laura Šuherte, bet trešo – Jānis Mārcis Grīnvalds no Codes pamatskolas. ♦

Avots: Bauskas Dzīve

Datums: 16-05-2023

Ar piemiņas pasākumu "Aizvestie. Neaizmirstie." pieminēs 1949. gada 25. marta deportācijas

Šī gada 25. martā plkst. 11.00, vienlaikus visos Latvijas novados un pilsētās, kā arī citviet pasaulē, pieminēs 74. gadadienu kopš 1949. gada 25. marta deportācijām, kad 42 300 Latvijas ļaudis tika vardarbīgi deportēti uz Krieviju.

Piemiņas pasākumu laikā 43 pašvaldībās tiks nolasīti izsūtīto vārdi, to vecums un dzīves vieta, lasījumus plkst. 11.00 ievadīs Valsts prezidenta Egila Levita uzruna.

Lasījumu tiešraidēm no 43 pašvaldībām varēs sekot līdzi Latvijas sabiedrisko mediju portālā LSM.lv un Latvijas Nacionālās bibliotēkas mājas lapā LNB.lv, kā arī īpaši piemiņas pasākumam izstrādātā digitālā kartē [deportetie.kartes.lv](#). Karti izstrādājusi "Jāņa sēta", pamatojoties uz Latvijas Valsts arhīva veidoto deportēto Latvijas iedzīvotāju sarakstu un tur norādītajām vēsturiskajām adresēm.

Atverot karti lapā [deportetie.kartes.lv](#) kreisajā pusē atrodamas divas sadaļas, jeb pogas - "Deportētie iedzīvotāji", kuru aktivizējot parādās deportēto cilvēku skaits un saraksti, kā arī poga "Piemiņas pasākumi" - saites uz pašvaldību tiešraidēm.

Sadaļā "Deportētie iedzīvotāji" izvēloties "1949. gada 25. marts", uzvīzot kursoru uz izvēlētas vietas, karti iespējams pietuvināt tik tuvu, ka redzama konkrēta adrese, māja vai sēta. Uzspiežot uz apla, redzams saraksts ar informāciju par aizvestajiem cilvēkiem - viņu vārds, uzvārds un vecums.

Savukārt sadaļas "Piemiņas pasākumi" apļos ir iezīmētas vietas, kurās šī gada 25. martā plkst. 11.00 tiešsaistē notiks deportēto cilvēku vārdu lasījumi. Abās sadaļās arī iespējams skatīt jau notikušo 2021. gada 14. jūnija lasījumus, kad 119 pašvaldībās notika piemiņas pasākumi, pieminot 80 gadus kopš 1941. gada 14. jūnija deportācijām. Sadaļā "Piemiņas pasākumi pasaulē" apkopoti fotoattēli no 2021. gadā ārvalstīs notiekiem piemiņas pasākumiem.

Piemiņas pasākumu "Aizvestie. Neaizmirstie" rīko Valsts prezidenta kanceleja un Latvijas Nacionālā bibliotēka sadarbībā ar SIA "Jāņa sēta" un Latvijas Pašvaldību savienību, kā arī 36 Latvijas novadiem un 7 valsts pilsētām. Pasākumu iniciatore ir Eiropas Parlamenta deputāte Sandra Kalniete.

Atbalstītāji: Kultūras ministrija, Latvijas Okupācijas muzejs, Pasaules Brīvo latviešu apvienība un Sabiedriskie mediji: portāls LSM.lv, Latvijas Radio un Latvijas Televīzija.

Pasākumu Krāslavas novadā rīko represēto biedrības nodaļa, Krāslavas Kultūras nams un Dagdas kultūras centrs. Lasījumi notiks **Krāslavas Vēstures un mākslas muzeja izstāžu zālē**.

Plkst. 10.00 pieminēsim aizvestos arī Krāslavā pie pieminekļa "Māte Latgale raud", noliekot ziedus un aizdedzot sveces.

Andīna JAPIŅA, Krāslavas novada represēto nodaļas priekšsēdētāja

Indrā 10.30 ziedu nolikšana pie pieminekļa represiju upuriem.

Izvaltā 10.00 piemiņas brīdis izvestajiem un ziedu nolikšana pie krusta.

Dagdā 11.00 ziedu nolikšana komunistiskā genocīda upuru piemiņai pie pieminekļa "Sērojošā māte"

Avots: Ezerzeme

Datums: 24-03-2023

Pieminēs aizvestos, bet neaizmirstos

© LINDA KILEVICA

Sestdien, 25. martā, Liepājas muzejā pieminēs 74. gadadienu kopš 1949. gada 25. marta deportācijām, kad 42 300 Latvijas ļaudis tika vardarbīgi izvesti uz Krieviju.

Piemiņas pasākumi sāksies pulksten 10 ar ziedu nolikšanu un sveču iedegšanu Liepājas

Centrālkapos pie represēto piemiņas akmens.

Pēc tam Liepājas muzejā notiks piemiņas pasākums "Aizvestie. Neaizmirstie. 74 gadi kopš 25. marta deportācijām". Liepājas Politiski represēto kluba biedri un visi interesenti pulksten 10.50 aicināti noklausīties Valsts prezidenta Egila Levita uzrunu, un pulksten 11 vienlaikus visā

Latvijā tiks lasīti 1949. gadā izsūtīto Latvijas iedzīvotāju vārdi. No Liepājas 25. martā 198 deportēto liepānieku vārdus lasīs Liepājas Neatkarīgā teātra aktieri Ildze Matute un Jānis Mūrnieks. Tiešraidi varēs redzēt Liepājas muzeja Facebook kontā.

Tores stacijā pulksten 14 notiks piemiņas brīdis uz Sibīriju aizvestajiem.▶

Avots: Kurzemes Vārds

Datums: 21-03-2023

Aizvestie. Neaizmirstie

Ik gadu 25. martā pieminam tos, kurus padomju vara izrāva no mājām, no savas zemes, atrāva no tuviniekiem, aptraipot viņu vārdus, pasludinot par noziedzniekiem, par tautas ienaidniekiem. Pat tad, ja viņi vēl nebija dzimuši, pat tad, ja viņiem jau bija 95 gadi...

Šogad mēs arī pieminēsim, jo vairāk tāpēc, ka tas nav tālas pagātnes notikums, ko lēnām var atdot aizmirstībai, vai vismaz neizjust to tik skaudri. Skatoties un klausoties liecības par Ukrainā notiekošo, mēs redzam, ka nekas nav mainījies – tur šodien risinās tas pats, ko mūsu tauta pieredzēja pirms 74 gadiem. Atņemtas mājas, atņemta ģimene, atņemta bērnība, atņemta dzīve, atņemta cilvēciskā cieņa.

Šogad 25. martā Babītes Kultūriz-

glītības centrs un tā filiāle "Vietvalži" iesaistīsies Latvijas Nacionālās bibliotēkas aizsāktajā vēsturiskās atmiņas saglabāšanas akcijā, veidojot īpašu pasākumu tiešsaistē, kura laikā tiks lasīti 1949. gada 25. martā no Mārupes novada izsūtīto cilvēku vārdi, papildinot to ar atsevišķu ģimeņu dzīvesstāstiem un muzikālu kompozīciju – kora "Mas-ka" atskaņoto Vladimira Martinova skaņdarbu "Beatitudes". Lasījums tiks ierakstīts un nosūtīts saglabā-

šanai Nacionālajai bibliotēkai vietnē www.deportetie.kartes.lv.

Pasākuma ierakstu varēs noskatīties arī Eduarda Pāvula memoriālās izstādes Facebook lapā un Mārupes novada pašvaldības Facebook profilā facebook.com/MarupesnovadsKultura.

Dace Ulpe, Babītes Kultūrizglītības centra filiāles "Vietvalži" Salas pagastā Izstāžu zāles vadītāja

Avots: Mārupes Vēstis

Datums: Marts, 2023

1941, 1949

"AIZVESTIE. NEAIZMIRSTIE"

25. martā plkst. 11.00 vienlaikus visos Latvijas novados un pilsētās, kā arī citviet pasaulē, pieminēs 74. gadadienu kopš 1949. gada 25. marta deportācijām, kad 42 300 Latvijas ļaudis tika vardarbīgi deportēti uz Krieviju.

Piemiņas pasākumos 43 pašvaldībās tiks nolasīti izsūtīto vārdi, to vecums un dzīvesvieta. Lasījumus plkst. 11.00 ievadīs Valsts prezidenta Egila Levita uzruna.

Lasījumu tiešraidēm no 43 pašvaldībām varēs sekot līdzī Latvijas sabiedrisko mediju portālā LSM.lv, Latvijas Nacionālās bibliotēkas mājaslapā LNB.lv, kā arī īpaši piemiņas pasākumam izstrādātā digitālā kartē deportetie.kartes.lv.

Karti deportetie.kartes.lv izstrādājusi SIA "Jāņa sēta", pamatojoties uz Latvijas Valsts arhīva veidoto deportēto Latvijas iedzīvotāju sarakstu un tur norādītajām vēsturiskajām adresēm. Atverot deportēto karti, kreisajā pusē atrodams divas sadaļas "Deportētie iedzīvotāji" un "Piemiņas pasākumi".

Sadaļas "Deportētie iedzīvotāji" kartē var skatīt 1941. gadā un 1949. gadā deportēto Latvijas iedzīvotāju sarakstus. Izvēloties deportāciju gadu, karti iespējams pietuvināt tik tuvu, ka redzama konkrēta adrese, māja vai sēta. Uzspiežot uz apla, redzams saraksts ar informāciju par aizvestajiem cilvēkiem – viņu vārds, uzvārds un vecums.

Savukārt "Piemiņas pasākumi 14. jūnijs" iespējams skatīt jau notikušos lasījumus 2021. gada 14. jūnijā, kad 119 pašvaldībās notika piemiņas pasākumi, pieminot 80 gadus kopš 1941. gada 14. jūnija deportācijām.

Informācija "25. marts" būs pieejama no 2023. gada 22. marta, kad tur varēs skatīt saites uz lasījumu tiešraidēm 43 pašvaldībās.

"Piemiņas pasākumi pasaulē" būs apkopoti fotoattēli no ārvalstīs rīkotiemiņas pasākumiem.

Piemiņas pasākumu "Aizvestie. Neaizmirstie" rīko Valsts prezidenta kanceleja un Latvijas Nacionālā bibliotēka sadarbībā ar SIA "Jāņa sēta" un Latvijas Pašvaldību savienību, kā arī 36 Latvijas novadiem un septiņām valsts-pilsētām. Pasākumu iniciatore ir Eiropas Parlamenta deputāte Sandra Kalniete. Atbalstītāji: Kultūras ministrija, Latvijas Okupācijas muzejs, Pasaules Brīvo latviešu apvienība un Sabiedriskie mediji: portāls LSM.lv, Latvijas Radio un Latvijas Televīzija.

un 1949. gadā deportēto Latvijas iedzīvotāju sarakstus. Izvēloties deportāciju gadu, karti iespējams pietuvināt tik tuvu, ka redzama konkrēta adrese, māja vai sēta. Uzspiežot uz apla, redzams saraksts ar informāciju par aizvestajiem cilvēkiem – viņu vārds, uzvārds un vecums.

Savukārt "Piemiņas pasākumi 14. jūnijs" iespējams skatīt jau

Avots: Rēzeknes Vēstis

Datums: 21-03-2023

Par godu Jesenam tapušas īsgrāmatiņas

A. F. Madara Maslova-Konrāde
projekta vadītāja,
Bauskas Centrālās bibliotēkas
direktora vietniece

**Andreja Jesena 150. gadadienā,
14. aprīlī, aizvadīts īsgrāmatiņu
konkursa „Es kā Jesens”
noslēguma pasākums.**

Bauskas Centrālā bibliotēka sapēma kopumā 90 īsgrāmatiņas, kuru autori ir Bauskas novada izglītības iestāžu skolēni. Īsgrāmatiņās asprātīgi un niansēti dzejoļu ilustrējumi mijās ar bērības garšu, smaržu, emociju un piedzīvojumu atainojumiem.

Īsgrāmatiņu veidošanā jeb „izdošanā” tika aicināti skolēni no 1. līdz 9. klasei. Dotie uzdevumi bija atšķirīgi – bērni līdz 4. klasei ilustrēja vienu no piedāvātajiem novadnieku dzejoļiem, savukārt 5.-9. klases audzēkņu uzdevums bija veikt pašiem savu bērības atmiņu pierakstu kādā no daļlitteratūras veidiem. Tā ir atsauce uz Andreja Jesena ieguldījumu grāmatniecībā – ilustratīvi saistošas, izglītojošas bērnu un jauniešu literatūras izdošanu, kā arī bērības atmiņu žanra iedzīvināšanu.

Pasākumā ar izziņošu stāstījumu uzstājās Bauskas Bēnu un jauniešu medijpratības grupa „Bauskas dārgumu meklētāji”, kuri ierādīja to, kas rakstīts „Jaunības Teikās” pirms 100 gadiem, kā arī bija sagatavojuši nelielu viktorīnu.

Diplomus par augstvērtīgu darbu piešķīra četrās kategorijās, un pasniegtas tika arī speciālbaldvāni, iepriecinot 18 bērnus un jauniešus. Sumināto autoru veikums bija vērojams uz lielā ekrāna, kūrī īsgrāmatiņas bija pārstāvētas digitālā formātā. Mazo klašu grupa pārsteidza ar spēju saskatīt dzejoļos sīkas nianšes un ekspresīvi attēlot notikumus, piemēram, gaiļā kājas izbradātu vijolīti (V. Ļūdēns „Vijolīte”) vai stārķa negausīgo attieksmi pret iemīļējušos vārdi (V. Plūdons „Stārķis un varde”). Savukārt lielo klašu grupā uzplauka un mazajās lappusēs iemūžinātas paliks atmiņas par pirmā piena zobu izkrišanu, gliemežu un varžu māju būvniecību, mācīšanos braukt ar divriteni, kopā ar opi piedzīvoto bīzmarīšu uzlidojumu, lēkāšanu pa peļķēm un daudzi citi patiesi aizkustinoši stāsti. Katru no 90 īsgrāmatiņām līdz maija vidum var aplūkot, izšķīrīt Bauskas Centrālajā bibliotēkā – izstādē „Izdevis Andrejs Jesens, izdevuši skolēni”.

Konkursā piedalījās skolēni no Valles pamatskolas, Uzvaras pamatskolas, Pilsnudas vidusskolas, Vecsaules pamatskolas, Zālītes speciālās pamatskolas un Bauskas Mūzikas un mākslas skolas. Paldies skolēniem, viņu skolotājiem un vecākiem, kuri veltīja laiku, lai konkursa dalībniekus atgādātu uz Bausku par spiti darba nedēļas noslēgumam un veicamajam attālumam! Paldies pacietīgajām žūrijas komisijas locekļēm: Vijai Čerušai, Sandrai Čirulei, Mārietei Šulcei un Samītei Zandereī!

1. un 2. klašu grupā tika iesniegtas 22 īsgrāmatiņas. Diplomu par augstvērtīgu sniegumu saņēma Valles pamatskolas 1. klases skolniece Undīne Asmonaviča par darbiņu „Vēstule zaķim” (Z. Purvis) un

2. klases skolniece Ketriņa Semjonova, kura ilustrējusi dzejoļu „Vijolīte” (V. Ļūdēns). Žūrijas locekļi lēma ar speciālbaldvāni pateikties Bauskas Mūzikas un mākslas skolas sagatavošanas klases skolniecēm Martai Imānei, Martai Skustajai un Esterei Zaharčenko, kuras košās vijolišu krāsās jāva uzplaukt V. Ļūdēna dzejoļiem.

3. un 4. klašu grupas īsgrāmatiņās 11 skolēni atainoja Ziedoņa Purva dzejoļu „Palīgs” un Viļa Plūdona dzejoļu „Stārķis un varde”. Par veikumu suminātas tika Valles pamatskolas 3. klases skolniece Darja Afanasjeva, Elizabete Grīse un Marta Janšone, kuras krāsās ietēpa un īsgrāmatiņu formātā pāmesa stārķa un vārdes satikšanos. Paldiesbalvu par rūpīgu darbu žūri-

ja piešķīra Zālītes speciālās pamatskolas 4.c skolniekam Aigaram Orlovskim.

5.-7. klašu grupā 34 īsgrāmatiņas vēstīja par bērības ainām. Diplomu saņēma Līva Viljuma par īsgrāmatiņu „Pasiēpes iepirkšanās centrā” un Evelīna Marta Lepse, kas dalījās ar „Nolādētā kaķa” stāstu (abas no Vecsaules pamatskolas 6.a klases). Par augstvērtīgu darbu sveica arī Lību Mustermani no Uzvaras pamatskolas 6. klases par stāstu „Šokolādes saldējums” un Sandri Vecvagaru no Vecsaules pamatskolas 5.a klases un viņa atmiņu pierakstu „Meža apmeklējums Ziemassvētku nīdā”. Speciālbaldvāni par oriģinālu dzejoļu atainojumu saņēma Jānis Ralfs Strūbergs no Zālītes speciālās pamatskolas 7.c klases.

8. un 9. klašu grupā 23 īsgrāmatiņu vidū suminātas četras autoras un viņu paveiktās: Lauras Andersones „Gliemežim jauna māja” un Sanijas Kavalaukas „Jūra” (abas no Uzvaras pamatskolas 8. klases), kā arī Karīnas Dumitrovičas „Zemeņu ievārijums” (Uzvaras pamatskola, 9. klase) un Elīzas Puriņas „Elīzas ceļojums uz zoodārzu” (Valles pamatskola, 8. klase).

Fotomirkļi no konkursa noslēguma pasākuma pieejami tīmekļvietnē www.bauskasbiblioteka.lv. Aicinām sekot līdzi mūsu aktivitātēm sociālo tīklu platformās Facebook un Instagram. Par visām bibliotēku īstenotajām un plānotajām aktivitātēm zem „Latviešu Grāmatai 500” zīmes var lasīt gramatai500.lv. **BNU**

Avots: Bauskas Novada Vēstnesis

Datums: 12-05-2023

Staiceles bibliotēkā atzīmē Eiropas dienu

Ar diviem notikumiem Staiceles bibliotēkā aizritējuši Eiropas dieni, 9. maijam, veltīti pasākumi. Viens no tiem bija *Dizaina domāšanas darbnīca amatniekiem un mājažotājiem*, kas notika sadarbībā ar Ārlietu ministriju un *Europe Direct Vidzeme* un bija *Eiropas Prasmju gada 2023* aktivitāte. Bibliotēkā sanāca amatnieki, mājažotāji, pakalpojumu sniedzēji gan no Staiceles, gan Ainažu pagasta, lai tiktos ar dizaina domāšanas darbnīcas vadītāju Elīnu Bušmani. Viņa ļāva apgūt teorētiskās zināšanas par konkrēto tēmu un to, kā attīstīt prasmes un kompetences dizaina domāšanas procesā. Viešņa izsmeloši atbildēja uz jautājumu, kāpēc amatniekam un mājažotājam vispār vajadzīga šāda domāšana un ko tā dod sava produkta vai pakalpojuma realizācijā. Katram bija jāprezentē savas darbības produkta mērķi, vērtības, sapņi. Tas rosināja pārdomāt stiprās un vājās puses, saredzēt iespējas un draudus, izvērtēt klienta skatījumu. Nodarbības noritēja aktīvi, ar reāliem piemēriem no dzīves un noslēdzās ar individuālām konsultācijām.

Otrs pasākums bija jauniešu tikšanās ar Jēkabu Pikšēnu – arī jauni, kurš izmantojis *DiscoverEU* iniciatīvu. Tā ir Eiropas Savienības (ES) ierosme, kas katru gadu pilngadīgiem eiropiešiem sniedz iespēju bez maksas ceļot pa Eiropu, palīdzot izprast tās daudzveidību, iepazīt kultūras bagātību un iegūt jaunus draugus. Jaunieši izturēja konkursu, un viņam pavērsās iespēja apbraukāt Eiropu, kur vilciena biļetes atmaksāja ES. Saplānojis pavisoties vairākās valstīs un pilsētās, apmeklēt muzejus, citas apskates vietas un arī izbaudījis atpūtu. Klātesošie uzzināja praktiskas lietas, kas jāņem vērā, ceļojot vienatnē. Pozitīvais esot tas, ka pats var saplānot savas aktivitātes, bet negatīvais – drošība. Tāpat jābūt pārliecinātam par sevi – valodu, māku orientēties dažādās lietotnēs. Lielākais ieguvums ir satikties citvalstu jauniešiem, kuri arī izmanto šo iniciatīvu.

Sagatavoja **Ieva BIRZKOPE**

Bibliotēka aicina iesniegt bānīša stāstus

Gulbenes novada bibliotēka aicina iesniegt STĀSTUS - tehniskus un romantiskus, kā arī FOTOGRAFĪJAS!

Ko bānītis nozīmē Tev?

Darbu?

Ikdienas braucienus?

Dzīvi pie bānīša sliedēm?

Stāstus un bildes gaidām līdz 10. maijam

e-pastā: inese.kaleja@gulbenesbiblioteka.lv

GULBENES-ALŪKSNES BĀNĪTĪM 120

Wilzeena katastrofa.

27. aug., plk. 23.50, uī poīma Alukīne — Anna, wilz. Nē 5 ledus wagonam pohrluhla aīš. No wilzeena attrukka 8 pretichu wagoni. no kureem 1 platforma, krauta ar dehleem, apgahls. Dalschi wagoni bojoti. Kahdā wagonā atradās arī ekiporta zuhkas, kuras no špehziga freezeena no wagona tika iīfweeftas laukā un ar leelam gruhtibam tas eeweetoja atpakaī. Dī. zelam zehlūchees prahwi laudejumi. Zīlweki, īchoreīš tikuīchi laimīgā kahrtā zauri. weenigi tee laudeja 1,30 m. laika, jo nepalpehja Gulbenē pahriehtēes uī pirmo Rigas wilzeenu. D.

Gulbenes Ziņas, Nr. 68-96 (30.08.1929)

Inese Kalēja,
Gulbenes novada bibliotēka

1903. gada 15. augustā notika 212 km garās dzelzceļa līnijas Stukmaņi (Plaviņas) – Vecgulbene – Alūksne – Valka oficiālā atklāšana.

Laika gaitā bānītīm kļāies dažādi, un mēs lepojamies, ka šis īpašais industriālā mantojuma objekts aizvien ir saglabājies un atrodas tepat, mums līdzās. 33 km garais Gulbenes-Alūksnes dzelzceļa posms ir vienīgais pasažieriem lietošanai pieejamais šaursliežu dzelzceļš Baltijas valstīs.

Gaidot bānīša 120. dzimšanas dienu, Gulbenes novada bibliotēka aicina atsaukties visus, kuriem ir ko pastāstīt par bānīti! Ko stāstīt? Jebko, kam ir kāda saistība ar bānīti! Tie var būt stāsti par darbu uz bānīša, stacijās, kasē, tie var būt konduktoru vai mašīnistu stāsti, regulāro pasažieru, sēnot-ogot-makšķerēt braucēju stāsti, uz skolu vai ciemos braucēju stāsti, vai arī to, kuriem bānīša svilpiens iezīmē dienas ritumu. Ne vienmēr tam jābūt kam tik īpašam kā, piemēram, 1929. gadā, kad posmā Alūksne – Anna ledus vagonam salūzusi ass. No trieciena atkabinājušies vairāki vagoni, apgāzušies platforma ar dēļiem. Turklāt kādā no vagoniem atradušās eksporta cūkas, kuras no spēcīgā trieciena tikušas izsviestas laukā un kuras ar lielām grūtībām ievietoja atpakaļ.

Gaidīsim arī fotogrāfijas – gan senākas, gan mūsdienās tapušas. Lūgums tās iesūtīt līdz 10. maijam e-pastā: inese.kaleja@gulbenesbiblioteka.lv.

Informācija Gulbenes novada bibliotēkas 3. stāvā, Novadpētniecības un humanitāro zinātnu lasītavā, t. +371 64471460.

Avots: Gulbenes Novada Ziņas
Datums: Aprīlis, 2023

Avots: Auseklis
Datums: 16-05-2023

В любимой мною Библиотеке Мисина, что на рижской улице Рупниецбас, отметили экспозицией 150-летний юбилей Яниса Эндзелинса — автора первой научной грамматики латышского языка, одного из соавторов современного правописания и просто сочинителя множества слов. Работая с 90-х годов XIX века до самой смерти в 1961 году, Эндзелинс выпустил массу книг, в том числе ряд работ на русском языке, представленных на библиотечной выставке.

✶ Ник КАБАНОВ

Социальные лифты империи

Янис появился на свет в семье латышского новохозяина — Марциса Эндзелинса выкупил дом у помещика в Каугурской волости Вольмарского уезда (ныне Валмиера) и определил сына в волостную школу, затем в окружную, а далее — в Рижскую классическую гимназию. Юный провинциал поража л всех способностями к языкам: овладев обязательными греческим и латинским, начал писать на них стихи; самостоятельно изучил литовский.

В двадцать лет Эндзелинс поступает в Дерптский университет, который как раз в разгар русификаторской политики меняет название на Юрьевский. Несмотря на это, латышские студенты объединены в корпорацию Lettonia, ее участник Эндзелинс вступает и в Латышское литературное общество.

Изучив классическую и славянскую филологию, Эндзелинс остается преподавать в Юрьеве (ныне Тарту) сравнительное языковедение. В 1907 году вместе с Карлисом Миленбахом выпускает «Латышскую грамматику» — первый научный свод правил языка.

К 1909-1920 годам относится харьковский период Эндзелинса — в тамошнем университете он читает введение в языковедение, сравнительную грамматику индоевропейских и германских языков, ведет занятия по древнеармянскому, древнеисландскому, древнеирландскому, литовскому и даже мертвым прусскому и готскому языкам! В библиотеке Харьковского университета сохранилось требование ученого от 1917 года — выдать «Хрестоматию по истории русского языка». Этот

Грамматика Эндзелинса

Семь десятилетий научного творчества

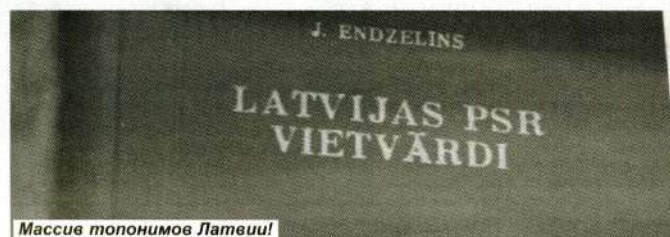
Приглашение на юбилей 1953 года.

Тартуский студизуэс.

Все дороги открыты...

Массив топонимов Латвии!

язык был для Эндзелинса привычным рабочим инструментом, о чем свидетельствуют выпущенные в типографии Императорской академии наук в Санкт-Петербурге работы «Подвижное S в латышском языке», «О судьбе носовых звуков в латышском языке», «О вставочных K и G в балтийских языках»...

Над Россией веют исторические бури, а в Петрограде печатается — также на русском языке — брошюра Эндзелинса: «О балтийском окончании 2-го лица единственного числа», посвященная памяти Ф. Ф. Фортунатова — профессора, академика, основателя Московской лингвистической школы.

Дома и стены помогают

Харьковские латыши выпускали свою газету — Atvase

(«Росток»), где, например, 13 августа 1918 года была опубликована статья «Необходимость государственной идеи». Вернувшись в Ригу спустя более четверти века, Эндзелинс создал Терминологическую комиссию, Филологическое общество, Хранилище латышского языка... Начал собирать топонимы Латвии — эту работу он продолжит и после войны.

Советизация Латвии, а затем война с Германией не прекратили научных занятий Эндзелинса. Своеобразной охранной грамотой от большевиков было то, что он еще в 1929 году стал иностранным членом-корреспондентом АН СССР. Академика не тронули.

В 1943 году Эндзелинс выпустил в Риге книгу «Древнепрус-

ский язык» — об ушедшем в Лету братике латышского и литовского...

А в 1944 году случилось два драматических события, которые, впрочем, закончились хорошо. Эндзелинс написал меморандум Латвийского центрального совета, требовавшего восстановить независимость. Его инициатора Константина Чаксте гестаповцы арестовали и заключили в концлагерь, где он и умер. Почтенного же ученого хватать не стали. Тем паче что Эндзелинс состоял членом-корреспондентом научных обществ в Геттингене и Кенигсберге...

А вот любимый сын Луций отплыл в Германию. Многие ему пришлось пережить, разлука с семьей стала пожизненной — но в далекой Австралии Энд-

зелинс-юниор добился титула чемпиона по шахматам!

Действительный член Академии наук

Высшее образование в послевоенной Латвии прошло целый ряд чисток, избавляясь от неблагонадежных. Эндзелинс в 1944-50 гг. руководит кафедрой латышского языка ЛГУ, в 1946 году становится академиком республиканской АН, в том же году возглавляет отделение языка Института языка и литературы. В 1953-61 годах руководит сектором словарей.

На выставке представлены три весьма красноречивых экспоната 1950-х годов. На групповом фото — академический президиум. Янис Эндзелинс крайний справа, смотрит несколько в сторону. В центре — довольный Августс Кирхенштейнс — академик микробиологии, последний премьер Латвийской Республики летом 1940 года (ныне оцениваемый как коллаборационист перед советскими оккупантами!), затем — председатель Президиума Верховного Совета. И крайний слева — мужчина с широким улыбочивым лицом. Янис Пейве, глава Сельхозакадемии и в 1959-63 гг. — председатель Совета министров. Есть и еще один участник встречи — усач в маршальском мундире на портрете сзади.

Ровно за две недели до смерти этого человека в парадной форме Янис Эндзелинс отметил 80-летие, о чем были разосланы специальные приглашения билеты с портретом юбиляра.

А потом началась «оттепель», к которой относятся орден Ленина (1954) и грандиозный том в красном переплете — «Топонимы Латвийской ССР» (1956). Своего рода Opus Magnum Яниса Эндзелинса. В 1957 году Эндзелинс получил Государственную премию Латвийской ССР, а в 1958 году — Ленинскую премию с золотой медалью за «Граматику латышского языка». Русский перевод издания 1922 года с дополнениями. Хорошо, когда при жизни видишь завершение своих трудов!

Дожив в доме в Кокнесе до 88 лет, Янис Эндзелинс был похоронен в Риге на кладбище Райниса. Именем ученого названа премия Академии наук Латвии. Ее последним лауреатом в 2019 году стал Андрейс Вейсбергс — переводчик Билла Клинтона с латышского, академик, председатель комиссии по государственному языку. ■

LASĪŠANAS VĒSTNESE LATGALE

18. martā Rīgā Latvijas Nacionālās bibliotēkas Ziedoņa zālē notika lasīrveicināšanas programmas "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2022" noslēguma pasākums "Lielie lasīšanas svētki 2023", kas pulcēja aizrautīgos grāmatu lasītājus no visas Latvijas.

Grāmatu ekspertus no Rēzeknes Bērnu bibliotēkas pārstāvēja Alina Zepa (vecumgrupa 5+) un Laura Zepa (vecumgrupa 15+), kā arī vecākā bibliotekāre Meldra Gailāne. Meitenes atzina, ka bija interesanti iepazīties ar valsts galveno bibliotēku un pirmajām uzzināt, kuras grāmatas šogad ir ieguvušas godalgotās vietas.

Jau vairākus gadus tiek izvēlēti Lasīšanas vēstneši piecos vēsturiskajos novados – Rīgā, Kurzēmē, Vidzemē, Latgalē un Zemgalē. Varam lepoties, ka Latgales reģiona Lasīšanas vēstnese šogad ir Rēzeknes Bērnu bibliotēkas lasītāja Inga KAĻVA-MIŅINA!

Inga ir radoša un atsaucīga grāmatu mīlotāja un žurnāliste, viņa par grāmatām stāsta savā Facebook lapā [Karuselis.lv](#) un Instagram kontā [@karuselis.lv](#). Viņa labprāt iesaistās bibliotēkas pasākumos, ir tas cilvēks, kuram var piezvanīt ārkārtas situācijā, un Inga steigšies palīgos.

No pieaugušajiem bibliotēkas lasītājiem tieši Inga ar lielu aizrautību izlasa visas jaunākās bērnu grāmatas, lai pēc tam par tām stāstītu citiem, tādējādi rosinot lasīt prieku gan lielos, gan mazos grāmatu mīlotājos un aicinātu paņemt izlasīt grāmatu arī tos, kas ikdienā aizraujas ar citām nodarbēm.

Inga ir "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" eksperte kopš 2014. gada. Inga ir izlasījusi pilnīgi visu programmas "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2022" grāmatu kolekciju, par katru grāmatu sniedzot pārdomātu vērtējumu. Turklāt bloga ierakstus papildina grāmatu raksturojošas bildes. Bilde Ingas blogā veicina bibliotēkas atpazīstamību un atgādina, ka grāmatas var ne tikai nopirkt grāmatveikalā, bet ņemt lasīšanai arī bibliotēkās, kas palīdz grāmatai nokļūt pie visiem lasītājiem.

Inga savā blogā par bērnu grāmatām saka: "Bērnu grāmatas jo-projām man ir tuvas, jo tajās ir kaut kas maģisks, – tās apbur ar saviem stāstiem, košajām bildēm, aizraujošajiem un arī pārdomas raisošajiem vēstījumiem. Būt par rakstnieku, kurš raksta grāmatas bērniem, nav nemaz tik vienkārši, jo mazais lasītājs ir vērigs. Savukārt mums – pieaugušajiem – ir tik svarīgi nepazaudēt savu iekšējo bērnu, to bērnu, kas priecājas par pasauli sev apkārt un ikdienas sikumiem." Un jāpiekrīt, ka Inga ir spējusi saglabāt savu iekšējo bērnu.

Rakstot par bērnu grāmatām un grāmatām latgaliešu valodā "Vietējai Latgales Avīzei", žurnāliste popularizē bibliotēku un lasīšanu plašā reģionā. Inga ir arī izdevuma "Kultūrzīmes" autore, kas stāsta par literātiem un literārajiem procesiem. Turklāt Inga pārzina literāros procesus arī no iekšienes, jo pati raksta dzeju un stāstus, ir literātu biedrībā "Latgales ūdensroze", kā arī ir publicējusi vairākos kopkrājumos (kopš 2006.) un dzejas gadagrāmatā bērniem "Garā pupa" (2021). Ir enciklopēdiskā izdevuma sko-

lēniem "Ausmas zeme" (2012) līdzautore.

Kā saka pati Lasīšanas vēstnese: "Grāmatu mīlestība ir kopā ar mani jau kopš bērnības, kad, iedvesmojoties no izlasītā, burtnīcās rakstīju un zīmēju savus stāstus. Studiju laiks un darbs arī saistīti ar grāmatu lasīšanu un tekstu rakstīšanu. Bet vienmēr gribas vēl vairāk popularizēt grāmatu lasīšanu, iedvesmot arvien jaunus lasītājus. Un tad, kad to, ko dari no sirds, pamana un novērtē, ir tik priecīgi! Būt par Lasīšanas vēstnesi Latgales reģionā – tas ir iedvesmojoši un reizē arī ļoti atbildīgi! Grāmatu lasīšana ir brīnišķīga. Un tik ļoti gribas, lai to apzinās arvien vairāk bērnu un jauniešu. Un arī pieaugušo. Grāmatu lasīšana atver tik daudzas durvis un sniedz tik daudz lielsku iespēju! Lasīsim grāmatas!"

Apsveicam un lepojamies ar mūsu Lasīšanas vēstnesi 2022!

Pateicamies pašvaldībai par transporta nodrošinājumu, lai dotos uz Lielajiem lasīšanas svētkiem!

Meldra GAILĀNE,
Rēzeknes Bērnu bibliotēkas
vecākā bibliotekāre

Avots: Rēzeknes Vēstis

Datums: 31-03-2023

Lasīšanas un tikšanās prieks Bibliotēku nedēļā

Latvijas publiskajās bibliotēkās ikgadējā Bibliotēku nedēļa šogad norisinās laikā no 17. līdz 23. aprīlim. Tā kā Latvijas Bibliotēkāju biedrība (LBB) šogad atzīmē pastāvēšanas simtgadi, nedēļas vadmotīvs ir "Svinam kopā! LBB 100". Vairāki pasākumi gaidāmi arī Dienvidkurzemes novada bibliotēkās.

Dienvidkurzemes novada Centrālās bibliotēkas vadītāja Irina Ernstsone saka, ka Bibliotēku nedēļa gan visas Latvijas,

gan Dienvidkurzemes novada bibliotēkām vienmēr bijusi ļoti nozīmīgs notikums, kura laikā iespējams popularizēt literatūru, bibliotēku darbu un šīs kultūras iestādes nozīmi. "Šajā laikā mēs kā bibliotēkas vēlreiz atgādinām par saviem pakalpojumiem, lai cilvēki tos izprastu labāk un saprastu, kas šeit notiek," viņa teic.

Bibliotēka jau kopš 2002. gada piedalās Latvijas Nacionālās bibliotēkas lasīšanas veicināšanas programmā, kas

īpaši svarīga attiecībā uz bērnu un jauniešu auditoriju, – viņiem tiek piedāvāts piedalīties programmā "Bērnu un jauniešu žūrija", kuras laikā jāizlasa noteiktas grāmatas. Atzīmējot Bibliotēku nedēļu, 19. aprīlī pulksten 15 novada Centrālajā bibliotēkā gaidāms "Bērnu un jauniešu žūrijas 2022" noslēguma pasākums.

"Ir ļoti labi, ka bērni lasa un lasa grāmatas, un mēs varam viņus saaicināt un apsveikt ar to, ka viņi visas izlasījuši," at-

zīmē I. Ernstsone.

Savukārt jau 20. aprīlī pulksten 17.17 šai bibliotēkā notiks tikšanās ar rakstnieci Gunitu Lagzdiņu-Skroderēnu. Pasākumā "Ja runa par mīlestību, likmes ir augstas..." tiks runāts par dzīvi un attiecībām un par muzikālo noformējumu rūpēsies Kaspars Švalbe.

Gramzdas pagasta pārvaldes otrā stāva zālē 20. aprīlī pulksten 17 ikviens interesents aicināts uz tikšanos ar aktrisi, astroloģi un rakstnieci Akvelīnu

Livmani, kura iepazīstinās ar savas kā aktrises dzīves līkločiem, darba gadiem teātrī, kā arī sniegs ieskatu astroloģijā un dziedniecībā.

Šai pašā dienā Kroles filiālbibliotēkā pulksten 12 viesosies grafoloģe Anita Millere, bet Dūnīkas pagasta filiālbibliotēkā visas dienas garumā – jauno grāmatu diena.

Akcija skolēniem "Ātrodi grāmatu bibliotēkā un lasi!" līdz 21. aprīlim norisināsies Durbes filiālbibliotēkā. ▶

Avots: Kurzemes Vārds

Datums: 19-04-2023

Smiltenes novadā nosvinēta Bibliotēku nedēļa 2023

Kā ik gadu, aprīlī Latvijā norisinās Bibliotēku nedēļa. Tās laikā bibliotēkas organizē dažādus pasākumus, kas pievērš uzmanību bibliotēkām un akcentē iespējas, kādas bibliotēkas sniedz katram no mums.

Smiltenes novada bibliotēkas aicināja šo nedēļu svinēt kopā, piedāvājot daudzveidīgu pasākumu programmu – izstādes, radošās

darbnīcas, seminārus, stāstu vakaru, tikšanās ar rakstniekiem, literāro orientēšanos, konkursus, galda spēli – viktorīnu, laika stāsta rakstīšanu, akcijas „Izaudzē mieru” un „Radi prieku. Saņem prieku”, projek-

ta „Grāmatu start” nodarbību, svētku koncertu un svētku kūku. Pavisam šajā nedēļā bibliotēkās notikuši 37 pasākumi, tos apmeklējuši aptuveni 850 interesentu.

Bibliotēku nedēļas aktivitātēm no budžeta izlietoti nepilni divi eiro uz vienu apmeklētāju. Visu bibliotēku darbinieki atzīst, ka šīs nedēļas laikā pieaudzis apmeklējumu skaits, ka bibliotēkā ienākuši cilvēki, kuri nemēdz ikdienā šeit iegriezties.

Pasākumi un izstādes tika veidotas kopā ar sadarbības partneriem, kā arī izejot ārpus bibliotēkas telpām. Piemēram, medijpratības seminārs, kas tika organizēts sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku un Latvijas Senioru kopie-

nas apvienību, kurā tikās Smiltenes novada seniori, bibliotekāri un mediju profesionāļi, lai kopā gūtu jaunas zināšanas un apmainītos pieredzē. Savukārt, dzimtas pētniecības seminārs norisinājās gan vidusskolā, gan bibliotēkā. Lektore Linda Lielvārde priecējās par tik plašu smilteniešu interesi dzimtu pētniecībā un atzina, ka klausītāji visvairāk bija pārsteigti par to, kā mākslīgais intelekts arvien neticami ietilpst arī dzimtas pētniecībā! Bibliotēkām izdevās radīt svētku

noskaņu ikvienā pasākumā. Tā piemēram, Raunas bibliotēkas simtgades svētku koncertā ar jauktā kora piedalīšanos tika uzburta mazo Dziesmusvētku atmosfēra.

Paldies ikvienam, kurš piedalījās, iesaistījās un svinēja! Kopā mums izdevās lieliski svētki. Kopā mums sanākt!

Inta Mežule
Smiltenes novada bibliotēkas
vadītāja

Avots: Smiltenes Novada Pašvaldības Vēstis

Datums: 11-05-2023

Atzīmē Bibliotēku nedēļu

DAGNIJA DRUNGILA

Šī nedēļa ir īpaši gaidīta bibliotēku nozarei, jo līdz pat svētdienai ikvienā pagastā un pilsētā, kur vien ir pa kādai lielākai vai mazākai publiski pieejamai grāmatu krātuvei, tiks svinēta Bibliotēku nedēļa.

Ar dažādām sarunām, diskusijām, atmiņu vakariem, konkurssiem un publikācijām, kas pievērs uzmanību bibliotēku nozarei, no 17. līdz 23. aprīlim Latvijas bibliotēkās atzīmē Bibliotēku nedēļu. Turklāt šajā gadā Bibliotēku nedēļa visā Latvijā tiek svinēta īpaši koši, jo Latvijas Bibliotēkārū biedrībai šogad aprit apmēram 100 gadi. Ventspils bibliotēka pārņēmusies, lai ikviens bibliotēkas apmeklētājs vai interesents varētu atrast tieši sev piemērotu pasākumu vai aktivitāti, kurā piedalīties. Turklāt šajā gadā Bibliotēku nedēļa visā Latvijā tiek svinēta īpaši koši, jo Latvijas Bibliotēkārū biedrībai šogad aprit apmēram 100 gadi. Ventspils bibliotēka pārņēmusies, lai ikviens bibliotēkas apmeklētājs vai interesents varētu atrast tieši sev piemērotu pasākumu vai aktivitāti, kurā piedalīties.

Lasa katru dienu

Ventspils muzeja direktore Solvita Ūdre Ventspils bibliotēkā reģistrējusies drīz pēc pārcelšanās uz šo pilsētu, proti, pirms apmēram septiņiem gadiem. Viņas iemīļotākais literatūras žanrs ir skandināvu kriminālromāni. «Kad esmu nogurusi no dažādu jautājumu risināšanas darbā, tad grāmata man ļoti labi palīdz pārslēgties un atpūties. Turklāt lasu es katru dienu.» No autoriem, kuru rakstītais Ūdri uzrunā vairāk, viņa min Kamillu Grebi, Jusi Adleru-Olsenu un Kamillu Lekbergu, bet noteikti esot arī citi. «Kad man ir mierīgāks prāts, piemēram, atvaļinājuma laikā, mani vairāk interesē vēsturiskie romāni. Nupat esmu izlasījusi fantastisku Rūtas Šepetis grāmatu *Klusējošās strūklakas* par Spānijas vēsturi. Ļoti interesanta! Iesaku izlasīt.»

Bērnībā viņai ļoti patikusi *Brīnumzemes* pasaku sērija, tā savulaik izlasīta pilnībā. Jau tad Ūdrei ļoti patikusi skandināvu literatūra, vairāk gan tieši skandināvu folklorā. «Lasīju pasakas par troļļiem. Kādreiz arī piedzīvojumu grāmatas – gan romānus, gan ceļojumu aprakstus.» No latviešu autoru darbiem viņai tuvs ir rakstnieces Dzintras Žuravskas bagātīgais literārais mantojums par piejūras laudim, to paražām. Ir grāmatas, kuras Ūdre pārļasa vairākkārt. Jo sevišķi brīžos, kad neatliek laika aiziet uz bibliotēku, bet ļoti gribas lasīt – tad roka pastiepas pēc kādas iemīļotas grāmatas mājās grāmatplauktā. «Man ir interesantas attiecības ar

Bulgakova romānu *Meistars un Margarita*. Esmu šo grāmatu ņēmusi lasīt vairākkārt – gan jaunībā, gan vēlāk, ap trīsdesmit gadu vecumu. Tagad paņēmu atkal, bet lasu un maldos šajā grāmatā. Nekādi man neizdodas atrast ceļu līdz tai, vai arī grāmatai neizdodas atrast ceļu pie manis. Nekas! Viss vēl ir priekšā!» Ja iesāktā grāmata tajā brīdī līdz galam neuzrunā, Ūdre to noliek malā ar vieglu sirdi un laiku netērē. «Labāk lasu to, kas man tajā brīdī tiešām patīk, aizrauj un interesē.» Viņa ierīkojusi blociņu, kurā pieraksta, kādas grāmatas vēlētos izlasīt. Šis saraksts top, vadoties no draugu ieteikumiem. Idejas lasāmvielai viņa smeļas arī Facebook grupā, kur pulcējas grāmatu mīļotāji. Dažkārt Ūdre izmanto iespēju satikt grāmatu autorus kādā no Ventspils bibliotēkas organizētajiem pasākumiem.

Aizrauj fantāzijas žanrs

Pašvaldības uzņēmuma *Ventspils nekustamie īpašumi* speciāliste Sarma Jansone vairs neatminas, cik sen izmanto bibliotēkas pakalpojumus: «Ļoti, ļoti ilgi! Vispār esmu Pārventas cilvēks, bet pēdējos gados esmu pasākusi iet uz Gālnieciema bibliotēku.» Tāku līdz Gālnieciema bibliotēkai viņai palīdzējusi iemīt bibliotekāre Iveta Skapste. Tolaik latviešu valodā tikko bija iznākusi trijotģija *Greja piecdesmit nokrāsas*, kura, pēc Jansones teiktā, ir grāmata, kuru neviens nelasa, bet beigās visi tomēr zina un visiem ir vieoldkšs. Pēc šīs grāmatas visās bibliotēkās filiālēs bijis liels pieprasījums, reģistrēta pat pagara lasītāju rinda, bet Gālnieciemā grāmata bijusi pieejama lasīšanai uzreiz. «Tur bija Iveta, kuru pazīnu jau no laika, kad viņa strādāja 3. pamatskolā par bibliotekāri, un tā arī tur paliku.»

Lasītprasmi viņa apguvusi ļoti agri. «Man bija desmit gadus vecāka tante, kura man lasīja priekšā. Latviešu tautas pasaku par Kurbadu biju jau divu trīs gadu vecumā iemācījusies no galvas un sāku pati mācīties burtus grāmatā, pēc atmiņas.» Uzsākot skolas gaitas, Jansone bija izlasījusi teju visas mājās atrodamās grāmatas.

Šodien Jansone pārsvarā lasa dailliteratūru un visbiežāk savu lasāmvielu izvēlas no bibliotēkas jaunumu grāmatplauktā. Šobrīd viņu ļoti aizrauj fantāzijas žanrs. Pastāv priekšstats, ka tas vairāk paredzēts jauniešu auditorijai, bet apjomīgās, vismaz piecsimt lappušu biezās grāmatas iecienījuši dažāda vecuma lasītāji visā pasaulē. Jansone lasa pirms gulētiešanas – kādu stundīņu. Viss gan esot atkarīgs no grāmatas – gadās, ka lasīšana beidzas jau pēc pusstundas, bet ir arī grāmatas, kas tā aizrauj, ka pēdējās lappuses tiek izlasītas līdz ar rīta gaiļiem. Ja kāda grāmata viņu īsti neuzrunā, tad gan tā tiek nolikta malā diezgan mierīgu sirdi. «Nebija pa ceļam!» Savukārt ir tādas grāmatas, kuras Jansone pārļasa vairākkārt. Viena no tām ir Diānas Gabaldones *Svešzemniece*. Šī grāmatu sērija Jansonī aizrāvisi tik ļoti, ka, nevarot sagaidīt nākamās daļas tulkojumu, viņa sākusī lasīt angļu valodā. «*Tīdies* tulkojājs gan dabū trūksties!» Jansone smeļ.

Grāmata izkonkurē televizoru

Pašvaldības SIA *Ūdeka* valdes priekšsēdētājs Edgars Daugelis par savu bibliotēku sauc Ventspils bibliotēkas Gālnieciema filiāli. «Kāds gadus sešus septiņus turēju noteikti!» Agrāk viņš vairāk pīrcis grāmatas pats, bet to iegāde nav lēts prieks, tādēļ arvien biežāk un biežāk gājis uz bibliotēku, līdz nu jau kļuvis par vienu no naskākajiem Gālnieciema bibliotēkas resursu izmantotājiem. Viņš izmanto izdevību un saka atzinīgus vārdus par atsaucīgajām Gālnieciema bibliotēkas darbiniecēm: «Tur ir ļoti pretimnākošs kolektīvs. Dažkārt aizeju un parādu foto, kādu no jaunajām grāmatām gribētu lasīt. Kad šī grāmata nonāk bibliotēkā, man atšūda ziņu, ka tā ir rezervēta un varu nākt tai pakā. Viņas jau zina manu gauri un piemērotu lasāmvielu dažkārt iesaka.»

Arī Daugelis lasa dailliteratūru – dažkārt vēsturiskos romānus, bet pārsvarā detektīvžanra grāmatas. Viņa literārajai gaurmei tuvi ir Jū Nesbē un Mišela Bisī darbi. «Tādas grāmatas, kuras izlasot tiešām ir ko padomāt, kur ir arī pa kādam vērtīgam domugraudam.» Zviedru rakstnieka Hokana Nesera romānus viņš pat pārļasijs vairākkārt. Pusaudža gados Daugelis lasījis

BIBLIOTĒKU NEDĒĻA

16.04. - 21.04.2023.

Pārventas bibliotēka

16.04. plkst.16.00

Bibliotēku nedēļas ieskaņas koncerts ar trio "Senda"
Piedalās pianists Kārlis G. Tirzītis, čelliste B. Blauberga, vijolniece I. Ābola, programma "Bēthovena un Brāms jaunības trio"

18.04. plkst.13.00 - 15.00

Radošā darbnīca senioriem (grāmatu ločšana orimoto tehnikā)

23.04. plkst.15.00

Radošā darbnīca "Mums ir zirgs, kas naktī dzied" bērnu parkā "Fantāzija"

Bērnu bibliotēka

18.04. plkst.16.00

Radošā darbnīca bērniem "Grāmatu meistars"

21.04. plkst.10.30

Rakstniecības un mūzikas muzeja drāmas darbnīca - dalība ar iepriekšēju pieteikšanos

Gālnieciema bibliotēka

18.04. plkst.17.30

Pasākums grāmatu mīļiem "Gālnieša lasa"

20.04. plkst.15.00

Gālnieciema stāsti UNESCO LNK "Stāstu bibliotēka"

Galvenā bibliotēka

17.04. - 21.04.

Dziedādas izglītošanas, aizraujošas spēles komandām

19.04. plkst.17.00

Aktīvāko lasītāju sveikšana un koncerts "Liecnieka spoguļattēls"

ar grupas "Līvi" dibinātāja J.Pavliola un ģitārista M.Pavliola dalību

21.04. plkst.16.00

Diskusija par sabiedriskajiem medijiem un par ētiku profesionālo mediju darbībā.

Diskusiju vada Latvijas sabiedrisko mediju tiesībsardze A. Rožkalne

Augstskolas bibliotēka

20.04. plkst.17.30

Radošā darbnīca "Tuļas tehnika"

visas pieejamās Džeka Londona un Žila Verna grāmatas. Tad bijis augstskolas laiks, dienests armijā un mazu bērnu audzināšanas periods, kad dailliteratūrai īsti nav atlicis laika. Aktivāks lasīšanas posms viņa dzīvē atsācies brīdī, kad Daugelis izlēmis vairs tikpat kā nemaz neskatīties televīziju. «Nu jau grāmatas pavissam noteikti ir izkonkurējušas televizoru, un tas ir ļoti labi. Kādreiz tikai paskatos sportu.»

Laiks sev

Ineta Tamane, Ventspils pašvaldības izpilddirektora vietniece izglītības un kultūras jautājumos, arī ir aktīva bibliotēkas lasītāja. Grāmatu lasīšana viņai ir kā atslodze vakaros un brīvdienās pēc saspringtām darbīdīdām, tāpēc bibliotēkā viņa izvēlas dailliteratūras grāmatas. «Ļoti sekoju līdzī tam, kas notiek Ukrainā, un lasīšana man palīdz nomierināties pirms miega. Savukārt brīvdienu rītos pie kafijas krūzes grāmata spēj uzmundrināt dvēseli. Lasu gan latviešu autoru darbus, gan ārzemju, bet pašlaik sanācis tā, ka vairāk tomēr izvēlos ārzemju autoru grāmatas. Man ļoti patīk grāmatu sērijas. Nesen izlasīju septiņas Lūsindas Railijas grāmatas par māsām (Lūsinda Railija *Septiņas māsas*).» Laiku pa laiku Tamanei iepatikas kāda grāmata tik ļoti, ka viņa cenšas izlasīt visus pieejamos šī autora

darbus. Šādi pirms kāda laika bibliotekāre viņai ieteikusi kādu no Džodžo Mojas darbiem, un Tamanei autores rakstītais iepatīcies tik ļoti, ka izlasītas visas bibliotēkā pieejamās Mojas grāmatas. «Bieži vien bibliotekāriem palīdzu ieteikt kādu grāmatu, ko es varētu izlasīt. Tad viņas paskatās, ko esmu lasījusi iepriekš, un ļoti precīzi prot ieteikt, ko izvēlēties šoreiz.» *Ko-vida* pandēmijas laikā, kad bibliotēkas resursu pieejamība bija stipri ierobežota, Tamane izmantojusi iespēju pasūtīt grāmatas Pārventas bibliotēkā, bet vispār viņas ikdienā iecienītākā ir Galvenā bibliotēka.

Bērnībā viņai patikušas Margaritas Stārstes grāmatas. Vēlāk studiju gados bija jālasa liels speciālais literatūras apjoms, tādēļ dailliteratūrai nav atlicis daudz laika. Savukārt laikā, kad bērni bijuši mazi, Tamane viņiem daudz lasījusi priekšā, pārsvarā pasakas. «Kā pedagoge un matemātiķe zinu, ka bērniem šādi var palīdzēt attīstīties gan emocionāli, gan arī attīstīt loģisko domāšanu. Kādā seminārā reiz stāstīja par dažādiem pētījumiem un sakarībām, – bērniem ir daudz vieglāk risināt tekstus uzdevumus tad, ja vecāki viņiem ir lasījuši priekšā.» Tagad, kad pašas bērni ir izauguši, Tamane secina: «Ir vairāk laika, ko veltīt sev, un man tā ir grāmatu lasīšana.»

Avots: Ventas Balss

Datums: 18-04-2023

Bibliotēkas direktorei jauna vietniece

Liepājas Centrālajā zinātniskajā bibliotēkā (LCZB) darbu sākusi direktores vietniece attīstības jautājumos Silva Vucena.

EGONA ZIVERTA FOTO

● LIGITA KUPČUS-APĒNA

"Pagājis ir mazliet vairāk par mēnesi, pamazām iejūtos. Darba daudz, apgūstamā daudz," saka Silva Vucena.

Amats, ko kopš 16. janvāra ieņem S. Vucena, ir jauna štata vieta, apliecina LCZB direktore Ilga Erba. Vakancei atsaucies tikai viens pretendents. "Šajā jomā piesakās ļoti maz. Meklējam vadītāju filiālbibliotēkai "Varavīksne", arī līdzīgi – pieņemam maz," norāda I. Erba. Stāstot par jaunizveidoto amatu, direktore saka: "Mēs ļoti gribētu iet uz reālu ieguldījumu kultūras galvaspilsētas sakarā, jo pilsētai tiešām ir vajadzīga jauna, moderna, plaša bibliotēka. Es gribētu teikt, ka ir svarīgi saglabāt un atstāt nākamajām paaudzēm kaut ko ļoti nozīmīgu, tieši tāpēc piesaistījām cilvēku, kurš strādā šajā laucīnā. Viņa ir ļoti iesākusi, esam kopīgi strādājuši pie plāna, kā mēs gribam ar to visu doties uz priekšu."

S. Vucena pastāstā, ka viņas darba uzdevumi ietver dažādus ar bibliotēkas attīstību saistītus jautājumus. Šobrīd norit darbs pie bibliotēkas attīstības stratēģijas izstrādes, kas sevī

ietver esošās situācijas analīzi, publisko bibliotēku attīstības tendenču apzināšanu, bibliotēkas vietas un lomas Liepājas kultūrvīdē pozicionēšanu. Tuvākajā laikā plānots uzsākt liepānieku viedokļu apzināšanu par LCZB sniegtajiem pakalpojumiem, to vēlamajiem attīstības virzieniem.

Vienlaikus ir atsākts darbs pie jaunas un mūsdienīgas bibliotēkas ēkas plānošanas. "No bibliotēkas puses tiek veikti aprēķini un definētas vajadzības bibliotēkai nepieciešamo telpu platībām, kas ļautu pilnvērtīgi realizēt bibliotēkai uzticētās pamatfunkcijas un attīstīt jaunus pakalpojumus, būtu ērtas lasītājiem un atbilstošas krājuma izvietojumam kā brīvpieejā, tā krātuvēs," stāsta S. Vucena.

S. Vucenai ir Latvijas Universitātē iegūts bakalaura un maģistra grāds bibliotēku zinātnē un informācijā un Rīgas Stradiņa universitātē iegūts maģistra grāds sociālajā antropoloģijā. Bibliotēku nozarē viņa strādā kopš 2007. gada. Latvijas Nacionālajā bibliotēkā bijusi stratēģiskās attīstības speciāliste un pirms pārcelšanās uz Liepāju vadījusi LNB Attīstības departamentu.■

Avots: Kurzemes Vārds

Datums: 01-03-2023

Romāni, ziņģes, dziesmu grāmatas – iespiestas Liepājā

“Patiesībā par 19. gadsimta un agrāku laiku Liepājas grāmatu iespiedējiem, izdevējiem un tipogrāfijām zināms ļoti maz, jo diemžēl nav tādu pētījumu,”

atklāja Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas Vienotā fonda un Starpbibliotēku abonementa nodaļas vadītāja Elīna Jurberga.

Centrālās zinātniskās bibliotēkas pirmajā stāvā divās vitrīnās var aplūkot izstādi “Liepājas grāmatnieki: izdevēji un iespiedēji 19.–20. gadsimtā”. Tajā ir daudzi seni, pat 200 gadus veci drukas darbi, kas kādreiz sagatavoti un iespiesti Liepājas izdevniecībās un tipogrāfijās. Viss liecina, ka izdevēji darbojušies diezgan ēkļi, lasītpratējiem piedāvājot dažādu literatūru vācu un vēlāk arī latviešu valodā. Kā ziņā stāstīti E. Jurberga, 19. gadsimta pilsētā darbojušies gan tādi izdevēji, kas strādājuši no nulles punkta, precīzāk, paši meklējuši, uzrunājuši autorus, tad grāmatas iespieduši, iesējuši un izplatījuši, gan arī tādi, kas daļēn literatūru, brošūras vai kalendārus tikai iespieduši. Ziņāms, ka pirmo grāmatu spiestuvi Liepājā 1823. gadā dibinājis Daniels Frīdrihs Zēgers (1774–1826). Tā atradusies Pasta ielā 8, un spiestuvē drukāts Liepājā senākais zināmais laikraksts “Libausches Wochenblatt”. Vēlāk tā nosaukums mainīts uz “Libausche Zeitung”.

Arī Karls Heinrihs Fēge (1811–1851) bija vācu tautības iespiedējs, kurš 1827. gadā nopirka Zēgera spiestuvi un avīzes “Libausches Wochenblatt” izdevniecību. Fēges spiestuvē ik pa laikam sagatavoja un iespieda tuvākās apkārtnes autoru grāmatas arī latviešu valodā. Piemēram, A. H. Frankes sarakstīto “Isu pamācīšanu, kā Dieva svētus rakstus būs lasīt”, ko bija iztulkojis Durbes mācītājs F. Runders. Drukātas arī nelielas brošūras, tajā skaitā Liepājas Krājķases paziņojumi ar nosaukumu “Ziņa par Liepājas krāšanas lādi”. Pirmajā lappusē uzraksts “Driķēts ple C. H. Foege, 1850”. Mazajā grāmatīnā “Ziņa par Liepājas krāšanas lādi” publicēti Liepājas Krājķases darbības apraksti. Teksta autori F. Hagedorns un F. G. Šmāls. 1850. gada izdevuma pielikumā iespiesti arī ar diviem kokgrebumiem ilustrēti Krišjāņa Valdemāra tulkots stāsts.

Elīna Jurberga zinātniskās bibliotēkas pirmajā stāvā divās vitrīnās iekārtojusi izstādi “Liepājas grāmatnieki: izdevēji un iespiedēji 19.–20. gadsimtā”. Tajā aplūkojamas unikālas un retas grāmatas, kas savulaik iespiestas dažādās Liepājas tipogrāfijās. E. Jurbergai rokās skolotāja un vēsturnieka Aleksandra Vēgnera izdevums “Geschichte der Stadt Libau” (“Liepājas pilsētas vēsture”), kas 1898. gadā iznāca Rūdolfa Pūces izdevniecībā. Šis darbs ir pirmais lielākais dažādu Liepājas pilsētas vēstures avotu pētījumu apkopojums un arī mūsdienās sniedz unikālas ziņas par pilsētas vēsturi. A. Vēgners ir devis lielu ieguldījumu Liepājas muzeja un tā krājuma izveidē. Visas savas dzīves laikā viņš pētīja Liepājas un apkārtnes vēstures avotus, publicēja gan populārus, gan zinātniskus rakstus, gūstot ievērtību vācu zinātnieku aprindās.

1871. gadā izdotajā izdevumā ar nosaukumu “Jauna kabatas ziņģu grāmatīnā” ievietotas 102 ziņģes, domājams, daļa no tām ir vācu izcelsmes, brīvi atdzejotas, tajā skaitā veltījums Kurzemei, kura uzskatāma par Gotharda Frīdriha Stendera “Kurzemes ziņģes” parafrāzi (“Kurzeme, mīla Dieva zemīte”). Autors un sastādītājs Ernests Ferdinands Šēnbergs ievadā norādījis, ka šis izdevums ir sen lecerētās “Kabatas grāmatīnās ar daudz lustīgām ziņģēm” (1856) otrā daļa. Priekulē dzimušais E. F. Šēnbergs ar ziņģu izdevuma pirmo daļu latviešu vidū ieguva lielu popularitāti. Ar saviem dzejoļiem un ziņģēm viņš plaši publicējies periodikā, galvenokārt laikrakstā “Latviešu Avīzes”.

Ernesta Dinsberga romāna “Vīriešu krītnums un sieviešu untums” pirmā un otrā daļa. Grāmatā iespiesta Klāvas Ukstiņa apgādā 1902. gadā. Šis sacerējums uzskatāms par savam laikam ļoti progresīvu izdevumu. Skolotājs un rakstnieks Ernests Dinsbergs romānā centies ietvert sava laika jautājumus par sieviešu emancipāciju, sievišķības konstruēšanu un mēģinājumus definēt ideālo sievieti. Interesanti, ka šo progresīvajām idejām piesātināto romānu autors uzrakstīja vien sava mūža nogalē, 86 gadu vecumā.

Tikai nedaudz ieskatoties 19. un 20. gadsimta sākuma Liepājas izdevēju biogrāfijās, bez Zēgera un Fēges vēl jāpiemin Gotfrīds Dāniels Meiers (1828–1902), kurš 1851. gadā iegādājās pilsētā vecāko tipogrāfisko uzņēmumu – K. H. Fēges tipogrāfiju. Meieru ģimenes uzņēmums darbojās līdz 1939. gadam, un tajā iespieda gan grāmatas, un brošūras, gan etiķetes un periodikas izdevumus. Pagājušā gadsimta sākumā, 1910. gadā, uzcēla jau-

no, galveno tipogrāfijas ēku tagadējā A. Pumpura ielā 10. Matīss Pētersons bija tirgotājs, namīpašnieks un grāmatu izdevējs, kuru 1882. gadā ievēlēja pilsētas domē. Viņš izcīnījis atļauju jaunas tipogrāfijas izveidei Liepājā. 1882. gadā šī tipogrāfija sāka strādāt tagadējā Friča Brīvzemnieka ielā 31, (vēlāk 40. numurā). Latviešu grāmatas un dažādus sīkdarbus tur iespieda līdz 1900. gadam, izdodot ap 60 dažādu izdevumu.

Liepājniekiem vairāk pazīstams Klāvs Ukstiņš (1832–1904), pateicoties kuram pilsētā nodibināja pirmo bibliotēku, pirmo kori un teātra pulciņu. No 1882. gada viņš Liepājā izdeva politiski literāru nedēļas laikrakstu “Latvietis”. Izdevis arī vairāk nekā 170 dažādu grāmatu: daļēn literatūru, mācību grāmatas, notis, kalendārus u.c. Vēl jau atsevišķi un interesanti stāsti būtu par grāmatu izdevēju un žurnālistu Kārli Freivaldu (1865–1923),

“Liepājas latviešu kalendārs uz 1901. gadu, kam ir 365 dienas: derīgs visā Kurzemē un Vidzemē: 2. gada gājums”. Izdevējs Matīss Pētersons kalendāru sagatavoja un iespieda 1900. gadā Liepājā. Laikā, kad latviešu grāmatu izdošana vēl nebija ieguvusi plašus apmērus, kalendārs bija viens no lasītākajiem izdevumiem (otra populārākā lasāmviela tolaik – sprediķu un dziesmu grāmatas). Kalendārs kalpoja gan kā praktisks padomdevējs, gan kā literatūras izplatītājs, jo tajā bez svinamām dienām, vēsturiski nozīmīgiem datumiem, padomiem saimniecībā un citiem praktiskās ievirzes rakstiem vēl tika publicēti arī stāsti, romānu fragmenti un citi literāri darbi. Lai arī kalendāru klāsts bija gana plašs, izdevējs M. Pētersons uzstāja uz īpaša, tieši Liepājai paredzēta kalendāra nepieciešamību, kurā būtu ietverta pilsētas iedzīvotājiem aktuāla un nepieciešama informācija.

Gotfrīdu Ludvigu Zimmermani (1820–1902), Augustu Kētenu un citiem.

Tālāk neliels ieskatš dažos izstādē “Liepājas grāmatnieki: izdevēji un iespiedēji 19.–20. gadsimtā” apskatāmajos izdevumos.

Daiga Lutere

Avots: Kurzemes Vārds
Datums: 31-03-2023

Pētnieki vārdu labirintos

Grāmatu tulkošana ir ļoti radoša un bagātinoša nodarbošanās, kas dod iespēju uzzināt ļoti daudz jauna. Tādi secinājumi radās pēc lasītāju tikšanās Kuldīgas galvenajā bibliotēkā ar tulkošanu Armīnu Voikānu un angļu valodas pasniedzēju un tulkošanu Genovevu Viļumsoni.

A.Voitkāna *kontā* ir 92 grāmatas, kas kopš 1996. gada laistas klajā dažādās izdevniecībās: *Kontinents, Zvaigzne, Latvijas mediji* u.c. Jaunākā viņa tulkojumā iznākušā grāmata ir Volodimira Zelenska biogrāfija. Savukārt G.Viļumsonē bijusi Vidzemes Augstskolas angļu valodas katedras vadītāja un topošo tulkošanu audzinātāja.

NOTEICĒJS PĀR SAVU LAIKU

A.Voitkāns (A.V.): – Tulkošanu sāku uzsākt pēc universitātes 1974. gadā. Bija jāizvēlas, ko tālāk darīt. Studiju laikā strādāju par kurinātāju, kur varēju mierīgi mācīties un vēl saņemt 190 rubļu. Pēc augstskolas pabeigšanas strādāju par 130 rubļiem mēnesī vai skolā mācīt bērņus. Tā kā studiju biedrs strādāja videomā, tur bija vajadzīgi tulki. Tā ir daudz lielāka iespēja būt noteicējam par savu laiku, alga tāda pati kā skolā. Piedāvām bija iespēja piestrādāt, audzēt tulpes. Tulkoju no krievu valodas filmām subtitrus un eksportēju uz Ļeņingradu puses. Nostrādāju 17 gadus līdz pat 1991. gadam. Šo gadu laikā sanāc tuvu 1000 filmām. Protams, tostarp bija kinožurnāls *Padomju Latvija*, populārzinātniskas, arī grandiozas filmas, kā *Kanija par Maskavu*.

Pēc Padomju Savienības izjukšanas filmu iznomāšanas uzņēmums tika privatizēts, vajadzēja domāt, ko iesākt. Vienu brīdi strādāju kultūras darbā, bet sanāca tā, ka par manu pamatnodarbošanos kļuva tulkošana, tā līdz pat šai dienai.

Kā padomju laikā bija iespējams tik labi apgūt angļu valodu?

A.V.: – Uzaugu Liepājā, krusttēvs bija kapteinis tālbraucējs. Man arī bija klusa doma kļūt par kapteini. Bet divas tantes bija Amerikā. Lai gan neviens nevarēja liegt mācīties jūrskolā, tālākie braucieni man varētu būt līdz Roņu salai zvejojot reņģes.

Savā nodabā lasīju angļu valodā kriminālromānus un stāstus, tā satuvinājos ar angļu valodu.

Pirmais tulkojums bija Viljama Sarodžana stāsti 1980. gadā, ko nodrukāja laikraksts *Literatūra un Māksla*. Tulkoju no krievu valodas Edgara Vollesa kriminālromānus. Tas bija vienkārši, bez pūlēm, bet iesaistīti. Par tulkojumiem mani maksāja, to nevarētu teikt par šodienu.

G.Viļumsonē (G.V.): – Neesmu iztulkojusi nevienu grāmatu, un nav bijis tādas vēlēšanās. Kad

„Tulkošana darbs prasa ļoti lielu precizitāti, bet vienlaikus ļoti paplašina apvārsni, un tas ir patīkami,” tā tikšanās reizē Kuldīgas Galvenajā bibliotēkā teica tulkošana Genoveva Viļumsonē. Ar viņu vieniprātis bija kolēģis Armīns Voikāns.

Latvija gatavojās stāties Eiropas Savienībā, bija nepieciešams tulko regulas un citus dokumentus. Vidzemes Augstskolā tika atvērta profesionālo tulku sagatavošanas programma. Mēs koncentrējāmies vairāk uz profesionālajiem tekstiem, biznesa angļu valodu, terminoloģiju, datoru izmantošanu tulkošanā.

„Augstākais tulkošanas līmenis ir ļoti dārgs un ilgs process. Ikdienu līmenis ir ātrāks un lētāks. Labi un lēti nemēdz būt. Ir ļoti un dārgi, lēti – šā tā.”

Kas ir lielākais kļūšanas akmens, tulkojot tekstus?

A.V.: – Tulkošana ir ļoti dažāda. Ir tulkošanas programmas, balstītas ekonomiskajā un juridiskajā terminoloģijā, un tās tulko itin pieņemamā līmenī. Protams, redaktoram jāizskata. Tas ir ļoti atbildīgs darbs, turklāt Eiropas regulas pieprasa gandrīz neiespējamo – vārdam tulkojumā jābūt tieši tajā pašā vietā, kur tas ir oriģinālajā tekstā. Tad arī sanāk neēdīgības. *Google* tulkošanas iztulko pat ļoti pieņemami, bet tas neattiecas uz literāro darbu. Tad gan sanāk kuriozi, par kuriem var izklaidēties.

Vai jūs pats izvēlaties, ko tulko?

A.V.: – Ja esi jau pazīstams tulko, tad izdevniecības pašas sameklē, bet arī pats vari kaut ko piedāvāt. Piemēram, savulaik piedāvāju Kristiānes F. grāmatu

Mēs, Zoo stacijas bērni. Arī Peta Konroja *Paisuma princis* – grāmata, kas ķeras pie sirds, – nāca no manas puses. Parasti katram darbam izdevniecība ir ieplānojusi datumus, līdz kuram ir jāiztulko vai jāiespiež. Tiek noslēgti līgumi, kurā minētajos rāmjos centies iekļauties. Bet galvu tomēr nenocērt, ja neiekļaujas.

Vai varat tulko vienlaikus vairākus darbus?

A.V.: – Tas nav iespējams, nekas prātīgs neiznāks. Ir cilvēki, kuri lasa vairākas grāmatas vienlaikus, bet arī tas, manuprāt, nav nopietni.

Kāds ir tulkošanas process?

A.V.: – Saņemu grāmatu elektroniskajā formātā. Nolieku ekkrānam vienā pusē elektronisko versiju, otrā rakstu tulkojumam.

Dailiteratūras tulkošana ir radošs darbs. Ne velti Rakstnieku savienībā uzņem dailiteratūras tulkošanas, bet tehnisko dokumentu tulkošanas ne. Viņiem parasti ir pastāvīga darbavieta. Eiropas Savienības dokumentu tulkošana var nopelnīt ļoti labi.

IDEĀLAIS TULKS

G.V.: – Tulkošanai ir sava asociācija. Ir divi profesijas virzieni: tulki strādā mutiski konferencēs, semināros, pasākumos, prezentācijās, tulkošana – ar rakstītiem darbiem. Tēpat Ventspilī ir ļoti laba augstskola, kas gatavo gan tulkus, gan tulkošanas, viņiem ir arī maģistrantūras programma juridisko dokumentu tulkošanai.

Ir uzskats, ka ideāls tulks pārzina vismaz vienu sfēru, piemēram, ir beidzis juristus un angļu valodu ļoti labi līmenī. Ja nepārzina neko, tad gadās, ka citi

lasa un smejas.

Google tulkojumi nemaz nav zemē metami. Ir trīs līmeņu tulkojumi. Zemākais – par ko tas teksts vispār ir. Iemetam *Google* tulkošanā un aptuveni varam saprast teksta jēgu. Ja ar to pietiek, tad tālāk nemeklējam. Ja vajag padziļināti, sākas darbs tulkošanā. Augstākais līmenis ir ļoti dārgs un ilgs process. Ikdienu līmenis ir ātrāks un lētāks. Labi un lēti nemēdz būt. Ir ļoti un dārgi, lēti – šā tā.

Par vārdiem, kas nedodas rokā. Kā ir, kad kādam vārdam ilgi neizdodas atrast īsto nozīmi?

A.V.: – Reizēm var nomocīties visu dienu bez rezultāta. Mana metode – nekavēties ilgi pie šādiem lietām. Kad darbs ir izdarīts, tas jāpārslasa. Un tad vajadzīgais vārds atrodas gandrīz vai pats no sevis. Mūsdienās, kad pieejams internets, tur var atrast visu. Kādreiz, kad tādas iespējas nebija, pat labākajiem tulkošanai varēja gadīties kļūdas.

G.V.: – Man tā bija ar iekļājamajiem parketa dēļiem. Lai tos savienotu, vienam dēlim ir izvirzījums, otram gropīte. Meklēju latviešu valodā, kā tos sauc. Gāju uz saimniecības veikalu, zvanīju ražotājiem, bet viņi man atbildēja: „Puisītis un meitenīte.” Tā es nevaru rakstīt! Kaut kā no situācijas izgājām. Tulkošana gaitu sākumā bijis daudz kuriozu. Terminoloģija attīstās visu laiku. Zinātņu akadēmijā ir terminoloģijas komisija, kur 16 cilvēku par tiem diskutē un strīdas. Ir termini, kas ļoti labi iekļaujas gan profesionālu, gan ikdienas valodā. Tāds, piemēram, ir *dators*. Līdz tam lietotājam *kompjūteru*. Bet ir tādi, kas neiedzīvojas. Nekad nevar iepriekš zināt, kurš vārds ieviesies, kurš ne. Šobrīd ļoti modē ir *sadarbības jēgs*. Agrāk mēs sacījām *savietojams*. Ļoti strīdas par vārdu *prātība* vai *prasmē*. Izrādās, ka tie ir divi dažādi: *prasmē* ir tas, ko protu, *prātība* ir plašāks jēdziens. *Flešmoba* vietā ierosināts *pēkšnis*. Varbūt iesiesies. Visi zinām gulošo policistu. Ierosinājums – *ceļa ātrumvalnis*. Skaists vārds. Agrāk teicām *es izvēlos*, tagad modē – *ievēlēties*.

Šobrīd ir tendence vārdus, ko lietojam daudzskaitlī, lietot vienskaitlī: rūpes – rūpe, bažas – baža, šaubas, sāpe... Sāk lietot, un pašiem šķiet, ka tā pat ir normāli. Redzēsim, ko valodnieki teiks.

Jūs noteikti visi zināt lugu *Leļļu mašīna ar nosaukumu „Vēlmes”*. Tāds ir tiešais tulkojums *Ilgu tramvajam*, kas patiešām bija nodrukāts kādā žurnālā. Tas parāda, ka tulkošanai ir ļoti plāns zināšanu slānis.

PROFESIJA, KAS ĻAUJ AUGT

A.V.: – Tas ir darbs vienatnē, lai var iedziļināties. Nevar tā, ka apkārt skraida mazbērni, kuriem jāatbild, vai arī kāds piezvana. Tajā pašā laikā nepieciešams tikties ar kolēģiem, vajadzīgi cilvēki kontakti. Rakstnieku savienībā reizi mēnesī satiekamies, parunājam par tulkošanas jautājumiem, bet galvenokārt patīkami pavadām laiku domubiedru sabiedrībā.

G.V.: – Tulkošana darbs ir pētnieka darbs. Ļoti daudz meklējam un daudz arī atrodam. Tulkojot tekstus, esmu ļoti daudz uzzinājusi, ko citādi nekad nevarētu. Piemēram, bija liela konference par Livonijas laiku un izglītību Vidzemē, kur uzzināju, ka Veidenbauma tēvs bijis ļoti reliģiozs, viņš bijis sacītajētņš. It kā jau var iedomāties, ka viņš bijis tas, kurš saimei svētdienās lasījis Biblii. Lai precizētu, zvānīju uz Lutera akadēmiju. Tāpat par mācītāju amata tēriem bija viss precīzi jāizpēta.

A.V.: – Patlaban esmu iztulkojusi grāmatu par Odriju Hepbernas dzīvi. Tur ir tik daudz interesantu lietu! Jāmeklē filmu nosaukumi, kas bieži vien dažādos avotos atšķiras. Ja tagad paņemu rokās savus kādreizējos tulkojumus, katrā varu atrast to, ko šobrīd tulkoju citādi, – tā ir pieredze, izjūta un dzīves izpratne. Tas, ko uztverām par normālu pirms 30 gadiem, vairs tāds nav.

Ivetas Grīnīgas teksts un foto

Avots: Kurzemnieks
Datums: 16-05-2023

Realizēts sabiedrības līdzdalības projekts “Dabas bibliotēka”

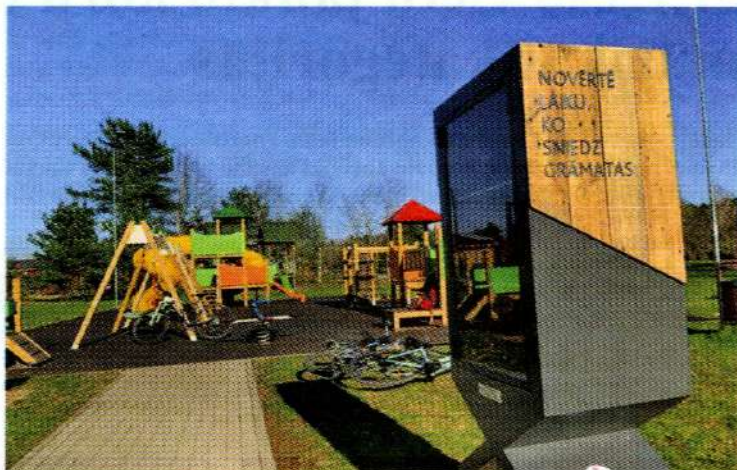
Ar aicinājumu “Novērtē laiku, ko sniedz grāmatas!” rotātās brīvās bibliotēkas mājiņas, kas dizainiski atgādina smilšu pulksteni, nupat uzstādītas Ropažu parkā pie vides objekta “Vērtību domnīca”, Līčos pie bērnu rotaļlaukuma, Garkalnē – bērnu rotaļlaukuma sētā pie Vidzemes šosejas un Vangažos – Kultūras nama pagalmā.

Brīvo bibliotēku mājiņu kustība pasaulē izplatīta jau sen, bet Latvijā tā iedibinājusies vien pēdējos gados un kļuvusi par iedzīvotāju pieprasītu aktivitāti. Nu arī Ropažu novada iedzīvotājiem tiek pavērtas vēl vienas durvis uz grāmatu pasauli, kas šoreiz nozīmē grāmatu dalīšanos – “Paņem grāmatu, dalies ar grāmatu!”.

Mājiņās sākotnēji tiks ievietotas grāmatas, kuras ikvienam ir iespēja brīvi paņemt, noliekot vietā kādu citu grāmatu. Mājiņas iekšienē ievietotā tāfele kalpos kā komunikācijas rīks, lai otram nodotu kādu ziņu vai vēlējumu.

Brīvās bibliotēkas mājiņas ir unikālas un īpaši Ropažu novada iedzīvotājiem gatavotas “RaRe darbnīcā”, domājot par to izturību visos gadalaikos, visos laikapstākļos, lai būtu maksimāli iespējami vandaldrošas, kā arī par to, lai grāmatas vienmēr atrastos sausumā.

Brīvās bibliotēkas mājiņas tapušas Biedrības “Mierīga Pierīga” 2022. gadā Ropažu novada pašvaldības Sabiedrības līdzdalības budžetā.

tam pieteiktās projektu idejas “Dabas bibliotēka” ietvaros, ar mērķi:

- saglabāt sabiedrībā interesi par grāmatu, veicinot lasīšanu arī bērnu un jauniešu vidū;
- nodrošināt vietējai kopienai brīvu un vienlīdzīgu piekļuvi daudzveidīgai literatūrai;
- radīt iespēju vecākiem kopā ar bērniem drošā un izglītojošā vidē interesanti un lietderīgi pavadīt brīvo laiku.

Sākotnēji plānotais projekta budžets – 8110,00 EUR, paredzot 10 mājiņu novietošanu, taču projekts īstenots par 9317,00 EUR, kur sadārdzinājums veidojies līdz ar nepieciešamību pēc piemērotāka dizaina izstrādes un ražošanā izmantot kvalitatīvu, ilgtermiņā kalpojošu materiālu.

Līga Mekša,

projektu vadītāja, Ropažu novada pašvaldība

Avots: Tēvzemīte

Datums: 12-05-2023

Bibliotēkā ir pilnībā savējā

INĒSE ELSIŅA

DAIGA POČA-LAPIŅA Madonas novada bibliotēkā strādā kopš 2008. gada. Ir ieguvusi sociālo zinātņu bakalaura grādu bibliotēkzinātnē un informācijā un sociālo zinātņu maģistra grādu vadības zinātnē. Daiga bibliotēkā vada Eiropas Savienības informācijas un uzzīņu lasītavu, koordinē sabiedrības informēšanas projektus par Eiropas Savienību, kuru ietvaros bibliotēkā darbojas "Europe Direct" informācijas centrs (Eiropas Komisija) un "Eiropas Savienības informācijas punkts" (Latvijas Republikas Ārlietu ministrija). Kopš šā gada pavasara viņa kļuvusi par Madonas novada bibliotēkas direktores vietnieci.

— Pārmaiņa notika 15. aprīlī, līdz ar novada bibliotēku centralizāciju, — komentē Daiga. — Iestādei tika piešķirta jauna štata vieta, kurai tiku izvēlēta es. Šobrīd lielajā kolektīvā kopā ar pagastu bibliotēku darbiniekiem esam 40 cilvēki, Madonas novada bibliotēkā — 10. Darbs ar visiem četrdesmit, protams, ir izaicinājums — ar šo situāciju un jaunajiem pienākumiem sarodam visi.

Ne bez pārsteiguma varu secināt, ka 1. jūlijā apritēs piecpadsmit gadu, kopš strādāju Madonas novada bibliotēkā. Laiks paskrējis nemanot, un varu teikt, ka bibliotēka kā zīme jau iekodēta mana ceļa sākumā. Esmu dzimusi 23. aprīlī, kas ir Starptautiskā autortiesību diena, un Bibliotēku nedēļa tiek svinēta tieši šajā nedēļā. Savukārt norādi uz Eiropas lietām saskatu savā 18. dzimšanas dienā, kuru kopā ar draugiem svinēju 2004. gada 1. maijā. Tā bija Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā diena, un draugi šajos svētkos man uzdāvināja skaistu papagaliņu, ko nosauca par Eiro.

— **Vai bibliotekāra profesija bija skaidrs lēmums, ko pieņēmi jau skolas gados?**

— Nevar teikt, ka būtu bijusi apzināgs lēmums, precīzi zina, ko grib. Pēc skolas stājos vairākās augstskolās, un budžētā tāpat tiku vairākās vietās: Latvijas Lauksaimniecības universitātē ekonomistas un Latvijas Universitātē bibliotekāros. Mans brālis bija mācīties augstskolā Jelgavā, un tieši viņš teica — ej uz Latvijas Universitāti! Labi, ka tā, jo bibliotekāra profesija ir bezgala interesanta. Katra diena ir pilnīgi citāda — nāc no rīta uz darbu un nezini, kā diena izvērtīsies. Īpaši jau saista darbs ar cilvēkiem. Vajadzība pēc palīdzības ir vienmēr — palīdzēt aizpildīt deklarāciju, palīdzēt internetā iegādāties biļetes, tās izprintēt, palīdzēt datorapmācībā, telefona apmācībā — tā ir mana ikdiens. Redzu, ka rakstura īpašības tam atbilst. Man patīk palīdzēt un dalīties tajā, ko zinu, lai cilvēkiem būtu noderīgi pakalpojumi, ko bibliotēka sniedz. Pagājušajā nedēļā mums bija Digitālā nedēļa — saspringts laiks, ik dienu bija kāda aktivitāte, kur katra nodarība prasīja sagatavošanos.

Daiga Poča-Lapiņa Madonas novada bibliotēkā šai pavasarī.

AGRA VECKALNIŅA foto

neatkarīgi no tā, vai atnāca četri vai 40 cilvēki.

— **Madona ir dārzu pilsēta, un maijs neapšaubāmi visus ievieļ dārza darbos.**

— Tieši tā. Agrāk, kad Digitālā nedēļa bija martā, bibliotēkām tas bija daudz produktīvāk. Mums ir jārēķinās ar to, kas notiek dabā un sabiedrībā. Turklāt pasākumi seko cits citam — nesen bija Grāmatu svētki, un šobrīd gatavojamies Madonas novada bibliotēkas simtgades pasākumam, kas īstenosies 12. maijā.

— **Vēl jau ir projektu darbs, ar ko bibliotēka vienmēr ir iesaistīta.**

— Šonedēļ izsludinās Ārlietu ministrijas atbalstītu aktivitāti — slēpņošanas spēli "Eiropa tepat Madonas novadā". Astoņās vietās Madonas apkārtnē izvietosim slēpņošanas objektus, un cilvēki būs aicināti apceļot novadu, iepazīt vietas, kas mazāk zināmas. Tās būs vietas, kuru attīstība saistās ar Eiropas Savienības fondu atbalstu. Pie katra objekta pieliksīm tekstu — dzejoli vai dziesmu, kur rindas jāsaliek pareizā kārtībā. Kad visi astoņi punkti būs apbraukāti, dziesmas teksts būs jāsaliek kopā pareizā secībā, jānofotografē un jāiesūta. Viss jāpaveic nedēļas laikā.

Bez tam esam iesnieguši trīs projektus Vidzemes plānošanas reģiona Valsts Kultūrkapitāla fonda mērķprogrammām. Viens ir jauniešu auditorijai, otrs — tikšanās ar autoriem novada bibliotēkās, trešais — kultūras darbinieku kopējās apmācības. 2016. gadā jau kaut ko līdzīgu īstenojām, šogad atkal vēlamies izglītoties. Protams, viss atkarīgs no tā, vai mūsu iesniegtie projekti gūs finanšu atbalstu.

— **Vai projektu rakstīšanā un īstenošanā iesaistās viss novada bibliotēkas kolektīvs?**

— Notiek darbu dalīšana, jo, piemēram, pieteikumam par tikšanos ar desmit autoriem no katra autora ir jābūt piekrišana. Viens līdz ar to raksta projektu,

otrs sazinās ar literātiem, vēl kāds rediģē uzrakstīto. Esam kā vienots mehānisms, vienotā sazobē. Plānojot pasākumus, uz to var balstīties, jo katram ir savas stiprās puses, ko likt lietā.

— **Kas mainās tavos pienākumos, uzsākot darbu kā direktores vietnieci?**

— Klāt nākušas personu lietas, arī darbs ar rīkojumiem, rēķiniem, ko līdz šim veica darbinieki pagastu pārvaldēs. Pamazām, uzsākot centralizācijas procesu, tas pārnāk uz Madonas novada bibliotēkas pleciem. Viss, protams, ir ievadīts lietvedības sistēmās, ko nākas iepazīt un apgūt. Mani tas nebaida, jo man vienmēr ir patīcis mācīties. Arī šobrīd esmu iesaistījusies divos apmācību procesos: viens kopš pagājušā gada oktobra ir Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centra projekts "Mediju prasības meistarī", kas noslēgsies maija beigās. Esam 24 bibliotekāri no Latvijas, un projekta uzdevums ir noorganizēt vismaz vienu aktivitāti uz vietas, kas atbilst tēmai par informācijas patiesuma un avotu pārbaudi un izpratni. Man jau bijušas trīs aktivitātes, kuru laikā dalījās ar iegūtajām zināšanām un interesentu grupām piedāvāju uzdevumu izpētīt kādu no portāliem un pamanīt tajos viltus ziņas. Otrs projekts, kurā esmu iesaistījusies, ir starptautisks, un tā nosaukums — "Kultūras iestādes un digitālā transformācija". Šis projekts ir *saušāks*, tomēr no ikvienas apmācības ir vairāki ieguvumi. Nesen attālināti piedalījās digitālās izaugsmes meistarklasēs, ko piedāvā "Rīga TechGirls". Tās iesaku ikvienam, jo apmācības ir bez maksas un ļauj iepazīt tādas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomas virzienus kā kibernetika, mākslīgais intelekts, datu analitika, dizaina domāšana, programēšana, projektu vadība, kā arī veicina aktīvāku sieviešu iesaistīšanos tehnoloģiju jomā.

— **12. maijā ar starptautisku konferenci Madonas novada bibliotēka atzīmēs simtgadi.**

— Iestādes simtgadi ar daudzām un dažādām aktivitātēm kopā ar mūsu apmeklētājiem svinam visu gadu. 12. maijā starptautiskā konferencē vairāk būs domāta lūgtajiem viesiem. Uz to aicinājam arī sadarbības partnerus no Raplas Igaunijā un Anikšciem Lietuvā. Kolēģi no Raplas atbrauks, diemžēl Lietuvas bibliotēkas pārstāvējiem ir pārmaiņu laiks, mainās Anikšču bibliotēkas vadība, un viņi neatbrauks. Aktivitāti iestrādāju "Europe Direct" projekta programmā, un pie mums ieradīsies gan Eiropas Parlamenta viceprezidents Roberts Zile, gan Eiropas Komisijas pārstāvniece Latvijā vadītāja Zane Petre, gan pārdomās dalīšies publiciste un dzejniece Anda Lice, Arturs Balts un daudzi citi. Pati runāšu par Eiropas Savienības vērtībām Madonas bibliotēkā.

— **Kas tad ir lielākā vērtība bibliotēkā?**

— Tā noteikti ir mūsu cilvēki. Ja nebūs lasītāju, nebūs vajadzības iestādei pastāvēt. Šobrīd kopējais aktīvo lasītāju skaits ir 1560 (pēc pagājušā gada statistikas kopējais aktīvo lietotāju skaits Madonas novada bibliotēkā 2022. gadā ir bijis 2350).

Visi, kas dzīvojam un darbojamies novadā, esam lokālpatrioti.

— **Daiga, tu aktīvi darbojies arī pie bibliotēkas publicitātes fiksētajos un sociālajos medijos, bet kā ir ar privāto laiku?**

— Mājās pa vakariem, protams, iegriežos, bet saviem hobijiem laiku gan vairs nav. Kādreiz dziedāju kori, kamēr dzīvoju mājās ar mazo meitu (lielākā šobrīd ir pirmklasniece, mazākā ir iejutusies bērnudārzā), labprāt adiju. Tagad bez tā jāiztiek. Pēc darba man ļoti patīk būt dārzā un ielikt rokas zemē, darboties pie savām dobēm, pat plaut zāli. Tas noņem dienas saspringumu un stresu. Pavasaris faktiski ir mans mīļākais gadalaiks, kad zaļais tonis ir tik piesātināts un dažāds, kad pilsēta no rītiem guļ, ir klusa, bet neguļ! putni, kas vītro un uzlādē visai dienai.

Avots: Stars

Datums: 12-05-2023

"Citāda realitāte" Gulbenes novada bibliotēkā

Fantāzijas grāmatas "Zaļā dzīle" autors Toms Deimonds Barvidis, kura grāmata ir nominēta ikgadējai LaLiGaBas balvai kā spilgtākā debija 2022. gadā.

Solvita Lībere,
Gulbenes novada bibliotēka

Fantāzijas žanrs ir viens no ražīgākajiem grāmatu ziņā gan pasaulē, gan arī Latvijā. Esam pamanijuši, ka jaunieši visvairāk lasa tieši fantāzijas žanra grāmatas. Runājot ar pašiem jauniešiem, visbiežāk ir saņemtas atbildes, ka grāmatas ir izklaidējošas un ļauj iztēlei lidot. Vēl viens fenomens, kas ir raksturīgs jaunajiem lasītājiem – šāda veida grāmatas tiek lasītas savās viedierīcēs kā e-grāmatas un bieži tās tiek lasītas angļu valodā. Interesanti ir tas, ka jaunieši lasa grāmatas, bet īpaši nepievērš uzmanību grāmatas autoram.

Gulbenes novada bibliotēkas projekts "Citāda realitāte" ir tikšanās cikls ar Latvijas jaunajiem fantāzijas grāmatu autoriem, lai parādītu jauniešiem, ka arī Latvijā ir rakstnieki, kuri raksta la-

bas, aizraujošas, iztēli rosinošas, negaidītiem pārsteigumiem un sižeta pavērsieniem pilnas fantāzijas grāmatas. Tikšanās notika diskusijas formā, kurā jaunieši kopā ar jaunajiem rakstniekiem mēģināja atbildēt uz jautājumiem – kāpēc jaunieši visbiežāk izvēlas lasīt fantāzijas literatūru un kāpēc bieži tā tiek lasīta angļu valodā?; vai Latvijā ir laba fantāzijas literatūra?; cik viegli/grūti ir būt par rakstnieku Latvijā? Uz Gulbenes novada bibliotēka tika aicināti 4 jauni fantāzijas grāmatu autori – Džeina Šteinberga, Anete Grīnberga, Toms Deimonds Barvidis un Laura Dreīze.

24.martā Gulbenē viesojās Džeina Šteinberga. 2020. gada nogalē iznāca Džeinas Šteinbergas debijas romāns "Lasītāja", kas LNB lasīšanas mērķprogrammā "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2020" tika atzīts par labāko vecu-

ma kategorijā 15+. Autore stāstīja par grāmatas tapšanas ceļu, kā arī par saviem nākotnes plāniem, diskusijā ar jauniešiem tika aktualizēts jautājums par mākslīgā intelekta plusiem un mīnusiem.

6.aprīlī ar skolēniem tikās Anete Grīnberga, kura, rakstot savu pirmo grāmatu "Draņķozols" ir iedvesmojusies no latviešu stāstiem un teikām par vilkačiem.

20.aprīlī viesos jaunais un daudzsološais rakstnieks Toms Deimonds Barvidis. Viņa grāmata "Zaļā dzīle" ir ieguvusi Latvijas literatūras gada balvu kā spilgtākā debija 2022.gadā. Toms jauniešiem stāstīja par grāmatas tapšanu, par skolas gadiem un saviem lasīšanas paradumiem.

Kā pēdējo projekta ietvaros viesos maija beigās gaidīsim Lauru Dreīzi, kura šajā rakstnieku pulkā ir zināmākā un pazīstamākā fantāzijas grāmatu rakstniece. Laura ir gan rakstniece, gan tulkotāja, gan redaktore. Trīs reizes bijusi apgāda Zvaigzne ABC konkursa "Latviešu oriģinālliteratūra bērniem un jauniešiem" laureāte, kā ietvaros publicējusi trīs no savām izdotajām grāmatām.

Tikšanās apmeklēja Gulbenes novada vidusskolas skolēni no 9. līdz 11. klasei kopā ar skolo-tājām. Paldies Gulbenes novada vidusskolas darbiniekiem par atsaucību un iesaistīšanos projekta aktivitātēs!

Projektu "Citāda realitāte" atbalstīja Valsts kultūrkapitāla fonds.

**Gulbenes
novads**

Avots: Gulbenes Novada Ziņas

Datums: Maijs-2023

Aicina ceļojošo grāmatu izstāde

Vēl nebijis notikums bibliotēkā! Aicinām mazus un lielus apskatīt ceļojošo grāmatu izstādi "Ceļo valodu pasaulē ar Alisi Brīnumzemē!", kur var iepazīt 37 dažādās Eiropas un pasaules valstīs izdotās grāmatas par Alises piedzīvojumiem Brīnumzemē. Izstāde skatāma līdz 27.aprīlim Gulbenes bērnu bibliotēkā.

Izstāde tapusi sadarbībā ar Eiropas Savienības māju Rīgā, Tulkotānas ģenerāldirektorātu, Europe Direct centru Gulbenē.

Avots: Gulbenes Novada Ziņas

Datums: Aprīlis-2023

Ko lasīt atvaļinājumā?

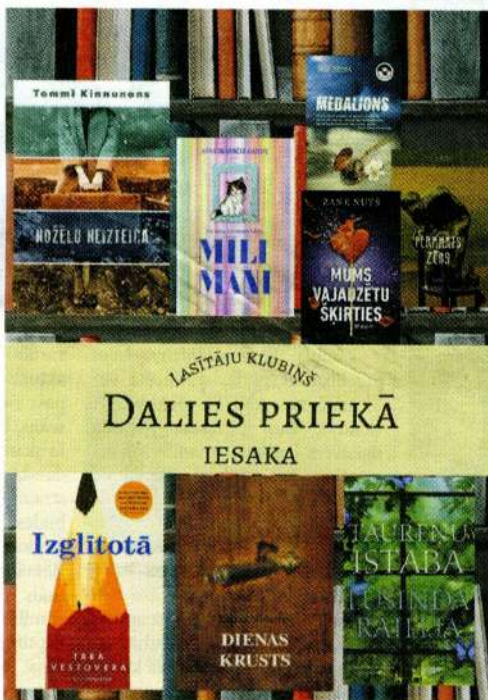
LIENE KAINAIZE, Ciemupes bibliotēkas vadītāja

Pēdējā tikšanās reizē pirms pauzes vasarā Ciemupes lasītāju kluba «Dalies priekā» dalībnieces varēja izvēlēties lasāmvielu no grāmatu jaunumiem. Daži no tiem: E. Odrēnas psiholoģiskās spriedzes romāns «Krustojums», M. Milleres mitoloģiskais romāns «Kirke», K. Maseti romantiskais romāns «Puisis no blakuskapa», A. Filipsones romāns par draugu un apskāvienu nozīmīgumu «Draugu tarifs».

Madara lasīja T. Hārdija «Tālu no trokšņainā pūļa» – lai gan viņai patīk klasikas darbi un zina, ka stils tiem ir pavisam savādāks nekā mūsdienu autoru darbiem, šo neiesaka, jo ir skaidrs, ka agrāk maksāja par uzrakstītajām lapām. T. Kinnunena «Nožēlu neizteica» mocīja mēnesi, līdz pabeidza, bet iesaka, lai saprastu karu arī no šādas puses. Par sievietēm, kas Otrā pasaules kara laikā sekoja vācu armijai kā apkalpojošais personāls (medmāsa, pavāre, veļas mazgātāja, piegulētāja), tika solīta liela nauda, bet, kad Vācija karu zaudēja, atstāja sievietes Somijas vidū, lai iet kājām mājās.

Rasma zina, ja sāks lasīt grāmatu, tad neļiks malā, līdz pabeigs. Tā viņai divu dienu laikā izdevās izlasīt četras grāmatas: A. S. Gailītes «Mīli mani» par mājdzīvniekiem, cik daudz prieka viņi nes; A. Auziņa «Peramo zēnu» par Padomju laikiem, kuros dzīvojusi lielāko daļu dzīves, – parasti jau viņš raksta viegli humoristiskus gabalus, bet šeit mainījies rakstības stils, temps un ir daudz dialogu, viegli lasījās. D. Judinas «Medaljonu» lasīja, jo patīk latviešu detektīvi, tajos nav tikai – dur, šauj, kauj, bet arī līdzī jādāmā; savukārt Z. Nuts «Mums vajadzētu šķirties» ir labs romāns par attiecībām.

Māra parasti izvēlas latviešu daiļliteratūru, bet, noskatoties BJVŽ 2022. gada noslēguma pasākumu, kur T. Vestoveras «Izglītota» ieguva I. vietu Vecāku žūrijas kategorijā, nodomāja pamēģināt amerikāņu autoras darbu. Tas ir uz patiesu stāstu balstīts par mormoņu ģimeni no ASV. Pēc grāmatas iznākšanas ģimene autori iesūdzēja tiesā par apmelošanu. Apstākļi, kādos stāsta varoņi dzīvo, un notikumi ir neticami.

No pieciem bērniem tikai diviem ir personu apliecinājoši dokumenti, viņi neiet skolā, dara smagus pieaugušo darbus. Šo grāmatu bija lasījušas vēl trīs klubīņa dalībnieces un atzina, ka tā atstājusi lielu iespaidu. Interesanti, ka galvenā varone tomēr šaubās, vai grib prom no mormoņu sekas, vai tomēr palikt ģimenē.

Rinalda atzinās, ka gandrīz neko pa mēnesi nav paspējusi izlasīt, bet apmeklējusi daudz pasākumu. Izrāde «Aizliegtais pianīns» likusi vilties, nav jutusi tādas emocijas, kā lasot grāmatu. Pēc tikšanās ar Kseniju Sidorovu vēl vairākas dienas kavējusies patīkamās atmiņās, jo māksliniece bijusi laipna, jauka, ar lielu mīlestību stāstījusi par to, ko dara. Jautājumam – kā saņemties, kad negribas vingrināties? – atbilde bijusi – sāc ar 15 minūtēm dienā!

Bez grāmatas tomēr viņa negribēja nākt, tāpēc pastāstīja par notikumiem ar J. Veseļa grāmatu «Dienas krusts», jo nesen TV demonstrēta filma «Šķērsiela». J. Veselis dzīvojis šajā Zasulauka

stacijas apkārtnes ēkā, bijusi velme aizbraukt un apskatīties, kā tagad izskatās Nr. 16, bet aukstā laika dēļ to nav izdarījis. Literatūras studiju laikā bija jālasa šis darbs, bet tas bijis pieejams lasīšanai uz vietas bibliotēkā, no publikācijām, pa fragmentiem kādā avīzē, līdz ar to neviens to neesot

izdarījis, toties zināja stāstīt, ka Veseļa mazmeitas pirmais darbs bijis burtlice rakstniecības vēstures grāmatai, un, to darot, viņa sapratusi, ka tajā nav ne vārda par vectēvu. Kad Rinalda apmeklējusi projekta vadības kursu, uz vietas bijis jāizdomā projekts, un radās doma izdot J. Veseļa «Dienas krustu», pat aizgājusi uz Ogres tipogrāfiju noskaidrot, cik tas maksātu. Grāmatu, protams, viņa izdeva tikai teorētiski un bijusi priedīga, ieraugot to patiešām izdotu sērijā «Zelta klasika», jo beidzot varēja izlasīt. Darbība risinās vienas dienas laikā, nodaļas ir sadalītas pa 24 stundām. Oda pilsētai, Rīgai,

ziemas diena, pagājušā gadsimta 30. gadi, strādnieku ires nama iemītnieku dzīve.

Megijai ar draudzenēm lasītāju klubā bija izaicinājums lasīt kaut ko no L. Railijas. Paņēma bibliotēkā «Taureņu istabu». To būtu ideāli lasīt jūnijā, kad silts un viss zied, ne tā kā viņai, pa vidu studiju darbu nodošanai, jo negribējās neko citu, kā lasīt uz priekšu. Mazs ciemats, galvenā varone Rozija ar tēvu bērnībā ķēra taureņus mājas tornī. Jauna kļūst par atraitni ar maziem bērniem, tad uzrodas sena mīlestība. Tagadne savijas ar pagātni. Beigās atklājas kāds sens noslēpums. Var ātri izraut no vāka līdz vākam, aizraujoši personāži, skaisti uzrakstīts.

Vasarai lasītāju klubīš «Dalies priekā» sarūpējis nelielu ieteicamās literatūras sarakstu: Ē. Kages «Klusumu trokšņa laikmetā», L. Stumbres «Karali Liru un viņa četras meitas» – šīs divas, ne īpaši biežās grāmatas izlasīt ir mudināts ikviens, lai pārrunātu un dalītos priekā. Gaidīsim visus interesentus rudens sezonā. ●

Avots: Ogres Vēstis Visiem
Datums: 16-05-2023

"GRĀMATA IR ZELTA LAIPA..."

Daudzu cilvēku dzīve nav iedomājama bez bibliotēkas apmeklējumiem. Pirmām kārtām cilvēks uz bibliotēku dodas pēc jaunas grāmatas, lai, to izlasot, varētu sevi piepildīt ar jaunām izjūtām, atziņām,

bagātināt savu pasaules redzējumu un papildināt zināšanu bagāzu. Grāmata – tā ir milzīga bagātība un vērtība, savulaik rakstnieks Kārlis Skalbe ir rakstījis savā esejā: "Grāmata ir zelta laipa, ko pasviež autors..."

Bibliotēkas lasītava aicina ielūkoties jaunākajos laikrakstos un žurnālos (tos, starp citu, var paņemt lasīšanai arī uz mājām), piedāvā izmantot interneta pakalpojumus. Bibliotēkas regulāri notiek arī dažādi kultūras un izziņoši pasākumi, katru mēnesi ir apskatāmas visdažādākās izstādes – grāmatu, tematiskās u. c.

Lai pateiktos čaklākajiem bibliotēkas apmeklētājiem, jau vairākus gadus pavasari Rēzeknes Centrālā bibliotēka (RCB) rīko Gada balvas "LASIs" pasniegšanas pasākumu.

"Šoreiz Gada balvas "LASIs" pasākumā mēs sumināsim gan Rēzeknes Centrālās bibliotēkas, gan tās filiāļu – 2. bibliotēkas un Bērnu bibliotēkas – čaklākos, aktīvākos lasītājus, pasākumu apmeklētājus, interneta lietotājus, kuri pagājušajā gadā un vēl daudzus iepriekšējos gadus ir bijuši uzticīgi bibliotēkai un lasīšanas vērtībām. Balvas tika pasniegtas astoņās nominācijās. Pasniegt balvas nominantiem aicinām cilvēkus, kuri paši daudz lasa, kuri atbalsta bibliotēkas, kuri ir aktīvi bibliotēku pasākumu apmeklētāji, kā arī pašvaldības pārstāvjus," visus sveicot, teica RCB direktore Ruta Suseja.

Tā kā dzīvojam digitālajā laikmetā, arī bibliotēka piedāvā e-pakalpojumus ar interneta starpniecību. Un vispopulārākais pakalpojums ir iespēja ikvienam izmantot reģionālo elektronisko kopkatalogu un datubāzes. Balvu nominācijā "Čaklākais e-pakalpojumu izmantotājs" saņēma Vilhelmina Seipulāne, kura ir bibliotēkas lasītāja vairāk nekā 20 gadus.

Daudzi uz bibliotēku dodas, lai izmantotu datoru datubāzu aplūkošanai, drukāšanai, saziņai, sērfošanai internetā un atpūtai.

Balvu nominācijā "Čaklākais datorlietotājs" saņēma Kristīne

Aleksejs Nilovs.

Kristīne Strāne.

Stūrāne, kura RCB lasītavu apmeklē regulāri, gandrīz katru dienu, pārsvarā izmanto bezvadu internetu.

Bibliotēku darbinieces priecājas, ja nāk arī jaunieši. Nominācijā "Jauniešu bibliotēka" balva pasniegta Arīnai Jožei (RCB)

Zinaīda Čaplinskā.

Kīndzuļu ģimene.

Balvu saņem čaklākais lasītājs – Vladimir Morozovs.

un Anastasijai Kedrinai (2. bibliotēka).

Uz Bērnu bibliotēku nāk arī vecmāmiņas ar saviem mazbērniem, jo gan pašas lasa, gan bērniem iepotē mīlestību pret grāmatām. Balvu nominācijā "Ome bērnu bibliotēka" saņēma Rita Vinogradova.

Balva nominācijā "Ģimene bibliotēkā" saņēma Zeltiņu ģimene – mamma Jūlija ar meitu Elinu un dēlu Emilu, kuri nāk la-

sīt uz 2. bibliotēku. Savukārt Bērnu bibliotēkā visčaklākie lasītāji ir Kīndzuļu ģimene – mamma Anita ar bērniem Lauri, Renāru un Lieni.

Pērn 19. septembrī pie Rēzeknes Centrālās bibliotēkas tika atklāts grāmatu bibliotēks, un nominācijā "Čaklākais bibliotēka lietotājs" balva piešķirta Rēzeknes Tautas teātra režisorei Mārai Zaļaiskalns. Viņa lasa vairāk nekā 20 gadus Rēzeknes Centrālajā bibliotēkā.

Nominācijā "Čaklākais periodikas lasītājs" balva pasniegta Zinaīdai Čaplinskai (RCB) un Vladislavam Tjarvem (2. bibliotēka).

Balvas nominācijā "Čaklākais lasītājs" saņēma seši cilvēki – RCB lasītājs Vladimir Morozovs (pērn viņš ir izlasījis 246 grāmatas), 2. bibliotēkas lasītāji – Aleksandrs Jakovļevs un Loreta Logina, Bērnu bibliotēkas lasītāji – Aleksejs Nilovs (pērn izlasīja 110 grāmatas), Rolands Zarembe (153 grāmatas) un Kirils Briga (139 grāmatas).

Pasākuma apmeklētāji tika arī iepazīstināti ar pērn RCB lasītāko grāmatu topu. Pasākumu ar muzikāliem priekšnesumiem kuplināja Jāņa Ivanova Rēzeknes Mūzikas vidusskolas 2. kursa audzēknes Annija Sīle (pedagoģe Lolita Svilāne) un Ērika Rūhmane (pedagoģe Līne Brence).

Nāciet uz bibliotēku! Aija MIKELE-STRUŠELE

Eduarda UTĀNA foto

Avots: Rēzeknes Vēstis

Datums: 28-04-2023

Bibliotēka nav tikai grāmatu apmaiņas punkts

Jūrkalnes bibliotēkas vadītāja Ligita Kalniņa ir rosīgs cilvēks. Viņa koordinē audēju pulciņa "Kodes" darbību un ir biedrības "Etniskās kultūras centrs "Sulti"" valdes priekšsēdētājas vietniece. Ligita strādā mūsdienīgās telpās, kurās saglabāti senatnīgi akcenti. Jo ēka, kurā atrodas bibliotēka, ir celta 1887. gadā.

"Mana ikdiena pāriet, gaidot lasītāju un apmaiņot grāmatas, iesākot, ko varētu lasīt, palīdzot sameklēt vajadzīgo literatūru. Ja Jūrkalnē nav tādas grāmatas, par ko ir interese, pieprasu to no Ventspils. Apstrādāju periodiku, sakārtoju avīzes un ielūkojos "News.lv" datu bāzē, kurā var redzēt rakstus arī par Jūrkalni. Ja kādu atrodu, izprintēju un pievienoju novadpētniecības materiāliem. Tie ļoti noder arī tad, ja jāveido kāda izstāde," saka Ligita. Viņa izstāsta arī nerakstītu bibliotēkara darbības likumu – vienūniet nedrīkst turēt daudz grāmatu apmaiņai paredzētu grāmatu, tās ir jāsaliek plauktos, lai iestādes apmeklētājs, pārskatot tos, atrod arī tādu grāmatu, par kuru iepriekš nebija aizdomājies. Pēc Ligitas teiktā, visvairāk cilvēku bibliotēkā iegriežas tad, kad ir pilnmēness, kā arī tajās dienās, kad pagasta pārvaldē var veikt komunālos maksājumus. Runājot par sēdīnām, ir tādas, kad nav apmeklētāju, bet reizēm viņi saražos pa vienam vien. Iepriekšējā vasarā Jūrkalnes bibliotēkā reģistrētas 33 tūristu grupas. "Viesi interesējas par sulti vēsturi, viņiem patīk mūsu ēkas arhitektūra un mans stāstījums par to, ka šeit kādreiz bijusi pirmā skola. Apskatām arī otrajā stāvā iekārtoto kambari, kur var redzēt dažādas vēstures liecības, tur var uzzināt arī par latviešu bēgļiem, kuri Otrā pasaules kara laikā laivās cēlās pāri uz Zviedriju. Daudzām tūristu grupām rādu filmu "Nosargāt gadsimtus", desmit minūšu laikā palīdzot labāk saprast, kāpēc mums ir jāsaglabā sulti kultūra. Šī filma pieejama arī angliki, un tā ir labs palīgmateriāls."

Ligita ir uzaugusi Piltenē, bet nu jau iesakņojusies sulti zemē, un teic, ka sulti ir vienoti, lepnī, šerpi, bet taisnīgi un ļoti ticīgi cilvēki. Arī viņa pati sākusī apmeklēt katoļu baznīcu, dodoties turp ar vīramāti Dagmāru. "Viss sākās ar to, ka Igo mani pieaicināja uz mācītājmāju apskatīt istabas, kurās reiz dzīvoja Marija Marta Klaiņa. Ieraudzījām

tur daudz labu un senu grāmatu, kurās bija publicēti reliģiski teksti. Pēc tam draudzes locekle Zenta man teica, lai apmeklēju mīses un dziedu. Tā kā tas man patīk, piekritu šim piedāvājumam. Man ļoti patīk aiziet uz baznīcu, tas ir laiks, ko veltu sev. Bet Marijas Martas liturģisko tekstu grāmatas ir nonākušas bibliotēkā. Guntis Niedoliņš uztaisīja skaistu koka plauktu, lai varu tās izvietot redzama vietā pie ieejas. Vecākais izdevums ir saglabājis no 1880. gada. Protams, šīs grāmatas nav domātas ikdienas šķirstīšanai, bet, ja kādam tās ir vajadzīgas izpētes darbam, senā literatūra ir pieejama arī lasīšanai. Ieraudzījusi Marijas Martas grāmatu kolekciju, jūrkalniece Ligita Bērziņa pastāstīja, ka viņai mājās ir no vecvecmāmiņas saglabājusies Bībele, kurā ir ierakstīts dzimtas koks. Un tā es tiku pie vēl viena interesanta novadpētniecības materiāla, jo nofotografēju Ligitas Bībeli. Viens stāsts paver nākamo. Nu jau labu laiku bibliotēka vairs nav tikai grāmatu apmaiņas punkts, ir jādabojas daudz plašāk, īpašu uzmanību pievēršot novadpētniecībai. Esmu sapratusi, ka studentiem un cilvēkiem, kuri meklē savas saknes vai kādreiz dzīvojuši Jūrkalnē, pirmā vieta, kurā viņi, nonākot pagastā, iegriežas, ir bibliotēka. Cilvēki man uztic arī personīgus stāstus, bet jūtu, kad viņi ļauj tos nest publiski, bet kad vēlas, lai tie paliek tikai manai zināšanai."

Ligitai ir skaidra savu lasītāju gaume, viņa zina, ko piedāvāt katram lasītājam. Daļa no viņiem pirms pieciem gadiem apvienojās klubīnā, kurā ir pārstāvēti dažādu literatūras žanru piekritēji. Ikdienā visvairāk pieprasītie ir kriminālromāni un mīlas romāni, arī ievērojamu cilvēku biogrāfijas, bet kungiem jo īpaši patīk vēsturiski darbi. Savukārt lasītāju klubīnā aktīvisti interesējas arī par psiholoģiju, zinātni un mākslu. Kad viņi sāka tikties, tika lasītas un apspriestas noveles, kā arī citi literārie darbi. "Nesen man lasītāju klubīnā dalībnieki pateica: "Zini, Ligita, mums vajag jaunus asinis!" Mums ir grūti piesaistīt gados jaunus cilvēkus, tāpēc nolēmām, ka varētu draudzēties ar lasītājiem Alsungā un Pāvilostā. Februārī pie mums ieradās viesi no Alsungas, bet martā mēs devāmies pie viņiem."

Jūrkalnē vasarā uzturas daudz atpūtnieku, un kāda kundze regulāri dāvina bibliotēkai labas grāmatas. Tās sūta arī Amerikā un Zviedrijā dzīvojošie latvieši. Pie

Kad Jūrkalnes bibliotēkā iegriežas fonda "Vieglī" pārstāvji, viņi Ligitai teica, ka šī ir viena no skaistākajām bibliotēkām Latvijā.

bibliotēkas ir izveidots vides objekts "Mana gaisma". Tā ir stilizēta grāmata, kas diennakts tumšajās stundās ir izgaismota. Ligita pie tās noliek kasti, kurā ievieto norakstītās grāmatas un žurnālus, un katrs, kuram par tiem ir interese, var izvēlēties lasāmvielu. Kaste grāmatas var ielikt arī pagasta iedzīvotāji, tā ir noderīgs apmaiņas punkts. Vides objekta izgatavošanai izmantoti Ventspils novada pašvaldības projektu konkursā "Mēs savā novadā" iegūtie līdzekļi. Projektu iesniedza biedrība "Etniskās kultūras centrs "Sulti", bet idejas autore bija Ligita. Izvēlējoties pagasta iedzīvotājus, viņa secināja – pie grāmatu krātuves derētu novietot soliņu, kur varētu ne tikai atpūsties, bet arī nofotografēties, tā piesaistot vietējās sabiedrības un tūristu uzmanību, popularizējot Jūrkalnes bibliotēkas darbību kā būtisku daļu no vietējās kultūras dzīves un Ventspils novada tēlu kopumā.

Bibliotēkā tiek rīkotas dažādas izstādes. Interesanta izvērtās sadarbība ar Andreju Eizānu, kurš atveda izstādi "Exlibris", kas pēc tam bija apskatāma arī citās novada bibliotēkās un Ventspilī. Igo mamma Irina Tīre eksponēja gleznas izstādē "Nezūdošā Liepāja". Pilsbergu kroga īpašnieks Artūrs Cimoška organizē plenērus, un mākslinieki labprāt zīmē bibliotēkas otrajā stāvā. Reizēm kāds darbs pēc tam tiek uzdāvināts bibliotēkai. Ligita velta labus vārdus pagasta iedzīvotājiem Jurim un Envijai Indāniem, kuri palīdzēja iekārtot bibliotēku pēc remonta. "Man patīk, ka mēs, novada bibliotekāri, janvārī sanākam kopā un stāstām savus veiksmes stāstus. Mums katram ir, ko teikt. Jūrkalnē nav skolas, tāpēc es mazāk strādāju

ar bērniem un jauniešiem, bet esmu precīga, ka uzķēru, ko viņi lasa. Un tā ir literatūra angļu valodā. Kad apņūnos ar jauniešiem, secināju, ka viņi izvēlas augstvērtīgus ārzemju autoru darbus, kas attīsta domāšanu. Latviešu valodā pietrūkst šādas literatūras, tāpēc esmu sākusī iepirkt grāmatas angļu valodā, un

bērni un jaunieši tomēr sāk nākt uz bibliotēku. Ir prieks arī par jaunajām ģimenēm, kas ierodas šeit kā uz svētkiem. Tās parasti atnāk sestdienās, bērni var paspēlēties atsevišķā telpā un uzturēt otru stāvu, kur atrodas kokles. Tas ģimenēm ir vesels piedzīvojums."

Marlena Zvaigzne

Divi pianisti – vienas klavieres

DAGNIJA DRUNGILA

Sestdien Ventspils bibliotēkas organizētā koncertā pie vienām klavierēm pamišus sēdīsies divi pianisti – Sergejs Zolotovs un Sergejs Somiks. Brīdi pirms koncerta abi dalās izjūtās un pārdomās par gaidāmo notikumu.

Gan Sergejs Zolotovs, gan Sergejs Somiks Ventspils Mūzikas vidusskolā bērniem un jauniešiem pasniedz klavierspēli, ir koncertmeistari un klavieru ansambla vadītāji. Katrs gan strādā savā nodaļā: Zolotovs – Akadēmiskās mūzikas, bet Somiks – Mūsdienu ritma mūzikas nodaļā. Pianistu atšķirīgās mūzikas valodas, spēles stila un repertuāra kopsaucējs būs ne tikai instruments – klaviers –, bet arī koncerta romantiskā noskaņa. Koncertā piedalīsies arī pasniedzēja Somika kādreizējā audzēkne, dziedātāja Karolīna Švarcberga, kura uzņemsies arī koncerta vadītājas lomu.

Cikla (*ne*)akadēmiski koncerts *No klasikas līdz džezam* notiks koncertzālē *Latvija* 2. stāvā, *Green Room*, un Zolotovs priecājas, ka pilsētā ir šāda telpa, kurā Ventspils mūziķi var padalīties ar savu daiļradi un satikt savu klausītāju nepiepiestā, intīmākā atmosfērā. Somiks stāsta, ka viņam līdz šim Ventspilī ļoti pietrūcis iespējas uzstāties šaurākam klausītāju lokam, nedaudz neformālākā gaisotnē. Viņš atceras savus jaunības gadus, kad Ventspilī bijuši vairāki restorāni un kafējnīcas, kur muzikanti, jo sevišķi džeza žanra pārstāvji, mēdza muzicēt. Dzīvās mūzikas vakaros restorāni bijuši cilvēku pilni, un mūziķis vēl aizvien atceras to fantastisko enerģiju, kas virmojusi gaisā. «Tā bija tāda vieglā mūzika, vairāk domāta dejošanai, bet limenis bija diezgan augsts.» Tūlīt pēc skolas sola arī Zolotovs paguvīš spēlēt restorānā. Lai arī abi pianisti dažādos koncertos, arī bibliotēkas organizētos, spēlējuši visu savu radošo mūžu, šis koncerts viņiem ir pirmā šāda veida sadarbība.

Abi pasniedzēji uz koncertu paguvuši uzaicināt arī savus audzēkņus. Pēc Somika domām, gan šis, gan arī citi cikla (*ne*)akadēmiski koncerti ir lieliska iespēja jauniešiem sa-

prast, kas viņus uzrunā, kāda mūzika viņiem patīk. «Gribas viņus vairāk pamudināt. Zinu, ka mums Ventspilī ir vairākas jauniešu grupas. Viņi sanāk kopā kaut kur pagrabos un spēlē. Jā, mums pilsētā ir sava klasiskās mūzikas telpa, bet ar to nepietiek. *Green Room* ir neliela zāle, tādēļ to iespējams vieglāk piepildīt ar publiku,» stāsta Somiks. Abi pianisti novērojuši un secinājuši, ka publika, kas apmeklē koncertus Ventspilī, ir diezgan nemainīga, tajā ir daudz kordziedātāju, kuriem mūzika ir aizraušanās, vaļasprieks.

Koncertā skanēs dažādu žanru un stilu mūzika, un abi pianisti pie klavierēm sēdīsies pamišus. Zolotovs stāsta, ka viņa repertuārā iekļauta mūzika no kinofilmām un vairāki klasiskās mūzikas skaņdarbi. «Ir tāds viegls stils – romantiskā mūzika jeb jaunā viļņa (*new wave*, *new age*) mūzika. Skanēs *new age* stila skaņdarbi – itāļu komponista un pianista Ludoviko Einaudi un japāņu komponista Džo Hisaiši kompozīcijas. Tā ir tāda vieglāka, romantiskā stila mūzika. Man pašam ļoti patīk spēlēt tādu mūziku, kurai ir skaista melodija, spēlēt lēnājos tempos. Pēc dabas laikam esmu romantiķis, maigas dabas cilvēks. Kāds ir cilvēks, tāda mūzika arī viņam patīk.» Savukārt Somiks, kā jau džeza pianists,

atskaņos vairākus par džeza standartu dēvētus skaņdarbus. «Man pašam patīk ne pārāk sarežģīts, vieglāk uztverams džezs, kur arī klausītājam ir vieglāk saprast, kas tur notiek. Būs arī nelieli eksperimenti – Mocarts ar basģitāras pavadījumu. Basģitāru spēlēs mans labs un uzticams draugs – Andris Siliis, kuru varbūt kāds atceras no grupas *Zodiac* laikiem. Vēl būs latviešu tautasdziesma *Pūt, vējiņ!* manā interpretācijā, kā arī mana improvizācija par džeza standartu *Take the A train*.» Koncertā būs dzirdamas arī vairākas abu pianistu oriģinālkompozīcijas. Abi mūziķi atzīst, ka vēlas klausītājus iepazīstināt ar pēc iespējas dažādāku žanru un stilu mūziku savā izpildījumā, bet gribas arī klausītājus uzrunāt pa istam, tā, lai pēc koncerta paliktu vairāk iespaidu. Lai to panāktu, viņi abi atzīst, ka skaņdarbam ir «jābūt pirkstos». «Pianistam visu laiku ir jābūt formā, visu laiku jāspēj,» skaidro Somiks. «Un mēs abi esam formā,» viņš smejas un aicina klausītājus sestdienas vakarā atnākt par to pārliecināties. Zolotovs viņam piebalsos: «Turklāt šis koncerts ir bez maksas. Ja vēl būs skaists laiks, kāpēc gan neatnākt?»

Ir zināms jau nākamais Ventspils Mūzikas bibliotēkas rīkotais cikla (*ne*)akadēmiski pasākums. Pilsētas svētku laikā koncertā *...Goldbergs sapņo vienā vasarā* vakarā uzstāsies Jana Zariņa (klaviers, elektronika), Edgars Zauris (sitaminstrumenti) un mākslinieks Pēteris Līdaka.

Ventspils Mūzikas bibliotēka
cikls (*ne*)akadēmiski

NO KLASIKAS
LĪDZ DŽEZAM

SERGEJS SOMIKS SERGEJS ZOLOTOVS

romantiska klaviermūzika

29. aprīlī, plkst. 18.00
koncertzālē "Latvija", 2.stāvs
ieeja bez maksas

Avots: Ventas Balss
Datums: 28-04-2023

Rakstniece ieinteresē lasīt

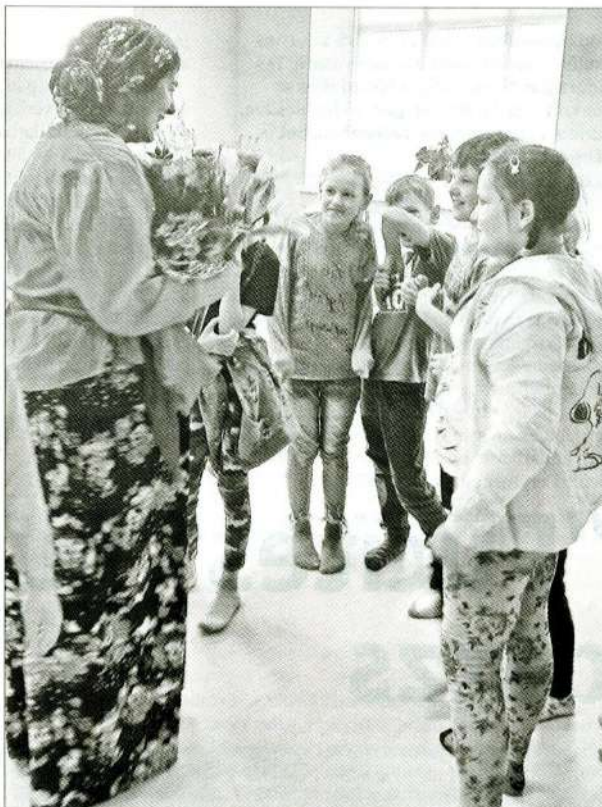
Ar Pļaviņu bibliotēkas lasītājiem rakstniece Andra Manfelde tikās otro reizi. Ko stāstīt un pārrunāt viņai daudz, jo autore pūrā ir darbi plašai auditorijai — dzeja, pasakas, romāni un stāsti. Jaunākā grāmata ir "Poēma ar mammu", kas iznākusi 2022. gadā.

SANDRAS PUMPURES
TEKSTS UN FOTO

Vispirms rakstniece tikās ar skolēniem, stāstot par katru no prozas darbiem jaunākajai paaudzei. Tie tapuši, iedvesmojoties no ikdienas situācijām, arī saviem un apkārtnes bērniem, pazīstamās vides, un liekot lietā iztēli. Andrai Manfeldei pašai ļoti tuva ir grāmata "Kurš no mums lidos?". Tas ir stāsts par Karostas rajonu Liepājā, kur viņa savulaik nodzīvoja vairākus gadus. Grāmatai rakstniece pati veidojusi arī ilustrācijas. Savulaik, mācoties mākslas skolā, kā arī vēlāk Rīgas Dizaina un mākslas vidusskolā tēlniecības specialitātē, viņai bija iecerē kļūt par mākslinieci. Tas nenotika, bet tagad gūtās zināšanas un prasmes noder rakstniecībā. Turklāt Andrai iepatīcies zīmēt datorā.

Mazie pļaviņieši gribēja daudz zināt par rakstnieces skolas gaitām, kāda ir viņas mīļākā grāmata un citām lietām. Izskanēja arī jautājums, vai viņa lasa savas jau izdotās grāmatas, un rakstniece atzina, ka nē. Rakstīšanas procesā esot izdzīvots teju katrs vārds, un viņai mazliet bail, ka, pārlasot jau gatavo darbu, kaut kas tajā var nepatikt. No citu autoru darbiem šobrīd viņa saista Karlsons, par kura piedzīvojumiem lasa jaunākajai meitai. Andrai arī gribas uzrakstīt tik smieklīgus dialogus, kā tas izdevies Astrīdai Lingreni.

Tāpat pieaugušo auditorijai ieinteresēti klausījās rakstnieces stāstītajā. Šķiet, ka viņas pirmo prozas darbu "Adatā", kurā ietverta arī pašas pieredze, "aizēnojuši" daudzi citi darbi. Kā stāstīja Andra, tajos ir dzīvās noskatītas situācijas, cilvēku stāsti, vēstures fakti un viņas iztēles radītie sižeta pagriezieni. Arī viņas dzimtā Kurzeme un tās spēcīgie, bet noslēgtie laudi tajos ir. Tāda ir

TIEKOTIES ar jaunākajiem lasītājiem.

"Poēma ar mammu" — stāsts par rakstnieces bērnības vasarām, smaržām, savu dzimtu un ļaudīm, kurus satikusi, par sievietēm, kuras uz saviem pleciem kā nešus iznes visu dzīves grūtumu. Pļaviņu bibliotēkā ir liels rakstnieces grāmatu klāsts, un tās pēc tikšanās daudzus ieinteresēja.

Tikšanās ar rakstnieci Andru Manfeldi notika saistībā ar Pļaviņu bibliotēkas īstenoto projektu "Iedvesma. Redzēt, dzirdēt un just", ko atbalstījis Valsts Kultūrkapitāla fonds. Nākamā bibliotēkā būs jau 19. maijā ar dzejnieci un ilustratori Loti Vilmu Vītiņu. ♦

AR KURZEMNIECES PAMATĪGUMU — rakstniece Andra Manfelde.

Avots: Staburags

Datums: 16-05-2023

Aleksandra Pelēča literārā prēmija pasniegta grāmatai „Savs nams, sava pils”

Atzīmējot Aleksandra Pelēča dzimšanas dienu, Talsu Galvenajā bibliotēkā jau 17. reizi pulcējās rakstnieki, izdevēji, mākslinieki un lasītāji, lai sveiktu dzejnieka vārdā nosauktās literārās prēmijas nominantus un laureātus.

Sirsniņos autoru un Aleksandra Pelēča prēmijas iezīmēto grāmatu stāstus, ko pasākumā apmeklētājiem bija iespēja dzirdēt un satikt, iesāka pasākuma vadītāja Toms Liepājnietis ar Aleksandru Pelēci. Tas lieliski apliecināja, ka nav nekā neiespējama – vienā pasākumā var satikties literatūrzinātnieka veikums ar dzejnieka gara darbu, atmiņu stāsts ar izdomu, vakardiena ar šodienu.

A. Pelēča lasītavas saimnieks Zigurds Kalmanis sveica katru nominēto autoru Aleksandra Pelēča dzimšanas dienā. Neizpalika arī dāvanas – autori saņēma jaunāko Pelēča lasītavas izdevumu

– A. Pelēča stāstu krājumu „Pelēkā barona stāsti”.

A. Pelēča literārās prēmijas saņēmēju noteica vērtēšanas komisija. Žūrijas vērtējumā par labāko tika atzīta Talsu Tautas nama direktores Daces

Obodovskas un Tautas nama kolektīva izauklētā, Talsu Tautas nama 110 gadu jubilejai par godu tapusi grāmata „Savs nams, sava pils”. Grāmatas vēstures daļas autore ir Antra Grūbe, savukārt līdzautore un literārā redaktore – Elīna Lāce.

Kā jau ierasts, arī šogad lasītāji varēja balsot par kādu no Aleksandra Pelēča prēmijai izvirzītajām grāmatām un noteica Lasītāju simpātijas balvas saņēmēju. Par prēmijai izvirzītajām grāmatām varēja balsot attālināti Talsu Galvenās bibliotēkas tīmekļvietnē un klātienē katrā Talsu novada bibliotēkā. Savā konkurencē, ar 3268 balsīm, Lasītāju simpātijas balvu saņēma grāmata „Ciemu ciems Plavciems”, kas stāsta par

Laucienes pagasta Nariņciemā, Plavmuižu, Fridriķmuižu un tuvāko apkārtni, ko novada iedzīvotāji atpazīst ar nosaukumu — Plavas. Balvu finansē atbalstīja un pasniedza SIA „Krauzers” līdzīpašnieks Kaspars Eihe. Kopā, par Pelēča prēmijai izvirzītajām grāmatām, tika saņemtas 9178 balsis.

Par muzikālo baudījumu svētku vakarā parūpējās dziedātāja Paula Saija un pianists Māris Vitkus, par pasākuma viesu labsajūtu – Kandavas vīna nams.

Paldies visiem pasākuma apmeklētājiem, grāmatu autoriem un izdevējiem, atbalstītājiem SIA „Krauzers” un „Kandavas Vīna nams”.

Talsu Galvenā bibliotēka

Avots: Talsu Novada Ziņas

Datums: 05-2023

Ropažu novada pašvaldības septiņu publisko bibliotēku akreditācija

Aprīlis allaž bibliotekāru ikdienā ir profesionālu rīcību un izaicinājumu laiks. Šogad 12. aprīlī Kultūras ministrijas organizēta Akreditācijas ekspertu komisija, kura pārstāv Latvijas Bibliotēku padomi, vērtēja Ropažu novada pašvaldības septiņu bibliotēku ikdienas darbu, funkcijas un uzdevumu īstenošanas kvalitāti, pieejamību un izmantojamību.

Ekspertu komisijas sastāvā LBP Akreditācijas komisijas ekspertes Dzintra Punga (Jelgavas pilsētas bibliotē-

kas direktore) vietniece metodiskajā darbā, Bibliotēku akreditācijas komisijas locekle) un Skaidrīte Daņilēviča (Cēsu Centrālās bibliotēkas direktore) vietniece, nodaļas vadītāja, Bibliotēku akreditācijas komisijas locekle). Akreditācijas komisijas sekretāre – Vanda Bērziņa (Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas vecākā eksperte). Klātesošas ir kolēģes no reģiona galvenās bibliotēkas Daiga Orbidāne (Salaspils novada bibliotēkas direktore) un Evita Gleizde (Salaspils novada bibliotēkas direktore) vietniece). Uz interviju tika aicināta Ropažu novada pašvaldības priekšsēdētāja Vita Paulāne.

Par bibliotēku atbilstību akreditācijas prasībām tiks sagatavoti

Bibliotēku akreditācijas komisijas atzinumi, kurus apstiprina Latvijas Bibliotēku padomē. Pamatojoties uz LBP atzinumiem, kultūras ministrs pieņem lēmumu par katras bibliotēkas akreditāciju un tiek izsniegta akreditācijas apliecība. Komisija sarunas gaitā izteica labu vērtējumu par visām Ropažu novada pašvaldības bibliotēkām.

Turpat Bibliotēku nedēļas organizētie pasākumi, kas šogad notika no 17. līdz 23. aprīlim, tās laikā bibliotēkas rīkoja daudzveidīgas aktivitātes – sarunas, atmiņu vakarus, izstādes un publikācijas –, kas raksturo Ropažu novada pašvaldības bibliotēku nozares darbību kopumā.

Daiga Brigmane,
Ulbrokas bibliotēkas vadītāja

Avots: Tēvzemīte
Datums: 12-05-2023

Pirmklasnieki viesojas Sauriešu bibliotēkā

Aprīļa sākumā tiek atzīmēta Starptautiskā bērnu grāmatu diena, tieši tāpēc Stopiņu pamatskolas 1. klase devās ciemos uz Sauriešu bibliotēku.

Lasītavā bērni iepazīs ar vairākām dāņu rakstnieka Hansa Kristiana Anderse- na pasakām, kā arī spēlēja dažādas spēles un veica uzdevumus, kas saistīti ar Latvijā un pasaulē zināmiem daiļliteratūras darbiem. Mazā ekskursija noslēdzās aktīvi, jo tika attēlota kādas pasakas aina par noburto stabulīti. Kamēr skolotāja spēlēja stabuli, pirmklasnieki paklausīgi dejoja mūzikas ritmā. Jā, arī starp grāmatām ir iespējams pavigrot!

Paldies Sauriešu bibliotēkas vadībai par tik noderīgu un aizraujošu iespēju bērniem mācīties arī ārpus klases telpām.

Luīze Utāne

Avots: Tēvzemīte
Datums: 12-05-2023

Ceļa daba, kultūrvidē un valodas daudzveidība jeb Salasīšanās vakars

18. aprīlī Ulbrokas bibliotēkā notiek trešā tikšanās ciklā “Rakstnieku stāsti – konteksts un priekšstati”. “Sākums mūs atrod pats...”, viesos mūzikis, grāmatas un dziesmu autors Kārlis Kazāks.

Vakara gaitā sirsnīga saruna par cilvēkiem, Latvijas dažādām vietām un sapņiem, ne tikai lai apstātos un atkal turpinātu ceļu, bet gan lai radītu savu – mīlestības – stāstu par ceļa dabu un kultūrvidi, sastapto ļaužu viesmīlību un kulinārajām atklāsmēm.

Intelektuālās sarunas laikā moderatorē kultūras žurnāliste Liega Piešiņa rosina stāstu un mūzikas sintēzi. Tiek dziedātas tās dziesmas, kas pašas vēlas tikt nodziedātas, kas arvien uzdod jautājumus arī autoram. Kļūst saprotama igauņu izcelsmes ziemeļvidzemnieka “pareizās valodas” divējādā daba, to papildina daudzveidīgais izlokšņu lietojums un dažādās valodu salīdzināšanas. Kārļa iedvesmotājas visos laikos ir grāmatas, garas pastaigas mazpilsētās, ieklausīšanās un sarunas ar pazīstamiem un nepazīstamiem cilvēkiem, mūzika kā ceļojums, kam ir vērts ļauties, kā arī ieskatīšanās – glezniecībā, dabā. Nepamet sajūta, ka Kārlim piederētu viss pasaules laiks un būtu neiespējami nokavēt būtisko. Cilvēki tiecas pie Kārļa, lai sajustu savu identitāti un klausītos vakara viesu prasmē salasīties, tvertu Latvijas vēsturisko ainavu – vietas, skaņas, garšas un valodu. Atklāsmes par velomūzikas ekspedīcijās piedzīvoto un nu jau arī uzrakstīto lasāmas grāmatā “Sākums mūs

atrod pats...”. Aizrunājamies ne tikai līdz valodas aizguvumiem un piederību kādai no valodu grupām, bet aktualizējam arī mūsdienu aktualitāti par mākslīgā intelekta izmantošanu, lai sintezētu Imanta Ziedoņa balsi tekstiem, kurus viņš pats nekad nav runājis. Arī intervijās ar citādi domājošiem Kārlis spēj rast vienojošo sarunas pavedienu. Šobrīd Kārlis Kazāks ir gandarīts par saņemto uzticību kļūt par daļu no Latvijas Radio profesionālās un spēcīgās komandas, kļūstot par Latvijas Radio 5 – *pieci.lv* programmas direktoru.

Rudens pusē turpināsim cikla “Rakstnieku stāsti – konteksts un priekšstati” viesošanās Ulbrokas bibliotēkā. Bibliotēkas kolektīvs ir pateicīgs par klātesošo atsaucību un interesi, ko rada katra jauna tikšanās. Sekojiet informācijai un literatūras piedāvājumam bibliotēkas krājumos, lai spējam salasīties.

Daiga Brigmane,

Ulbrokas bibliotēkas vadītāja

Avots: Tēvzemīte

Datums: 12-05-2023

“Ja šaubāties, dodieties uz bibliotēku”, Dž. K. Roulinga

Aprīlis paskrēja vēja spārniem, un nu jau maijs ir klāt! Šāds zaļums ir tikai maijam! Jauns sākums dabas ciklā, daba zel, un putnu balsis paliek arvien skaidrākas un uzstājīgākas!

Aprīli iesākām ar Putnu dienu atzīmēšanu kopā ar Vangažu pirmsskolas izglītības iestādes “Jancis” 3. grupas bērniem un skolotājām Ritu Gabruševu un Aleksandru Miku-Larionovu un Vangažu vidusskolas 0.c klases bērniem ar skolotāju Līgu Brizgu un skolotājas palīgu Ingu Pikuli. Kopīgi izzinājām no grāmatām putnu dabu, balsis, dziesmas un ieradumus. Ar lielu interesi vērojām Latvijas Dabas fonda tiešraidi, ko putni dara savā ligzdā, un spēlējām digitālās faktu spēles. Lielu brīnumi bērniem bija, izpētot ceļojošās Talsu novada muzeja izstādes “Arī šādi putni mīt Latvijā” planšetes, kurās atrada citroncielavu citronā, jūras dzeni kreklā un pūci – apakšbiksēs.

Aprīļa vidū atzīmējam Bibliotēku nedēļu, uz bibliotekāro nodarbību “Kur slēpjas bibliotēkas spēks” bija ieradusies Vangažu vidusskolas 3.a klase ar skolotāju Ingrīdu Andersoni. Kopīgi uzzinājām, kā var kļūt par bibliotēkas lasītāju, kā saņemt un izmantot Lasītāja karti. Iepazinām bibliotēkas darbības principus, kurus var raksturot kā 3 “i” – informācija, izglītība un izklaide. Izrunājām noteikumus un secinājām, ka, lai bibliotēkas apmeklējums būtu lietderīgs un patīkams, ir jāiegaumē 3 “n” – netraucē, nebojā un nekaivē. Pēc izziņas ekskursijas par

bibliotēku un praktisku uzdevumu veikšanas nodarbību noslēdzām ar īsu prezentāciju par bibliotekāra profesiju. Diskutējām par bibliotekāra funkcijām un pienākumiem un citiem aspektiem. Smieklīgi un interesanti šķita stereotipi par bibliotekāru, ko citi domā par šo profesiju: sēž un lasa grāmatas, spēlē spēles... Kopīgi piedalījāmies fotosesijā ar grāmatu. Mēģinājām “saplūst” vienā veselā ar grāmatām #bookface (#grāmatsejas) izaicinājumā! (“Bookface” ietver sejas vai ķermeņa stratēģisku novietojumu līdzās grāmatas vākam, veidojot vienotu tēlu.)

Aprīli noslēdzām ar Digitālo nedēļu, kuras laikā ikviens bija laipni

gaidīts bibliotēkā, lai uzzinātu vairāk par bibliotēkas piedāvātajiem e-pakalpojumiem un datubāzēm.

Maijs solās būt ne mazāk jaučīgs! Skolēni varēs piedalīties patriotiskās dzejas konkursā; ar literatūras izstādēm atzīmēsim Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas dienu, Imanta Ziedoņa deviņdesmitgadi un Mātes dienu; e-Twinning “Stories of the sky” dalībnieki dosies izglītojošā un interaktīvā ceļojumā.

Vairāk informācijas un foto no pasākumiem aplūkojami mūsu Facebook kontā @Vangazupilsetasbiblioteka.

Esat visi laipni gaidīti bibliotēkā!

VPB kolektīvs

Avots: Tēvzemīte

Datums: 12-05-2023

Eleonora Griškāne: "Krieviskās preses nosaukumu ir vairāk."

Eleonora Griškāne, Skrudalienas pagasta Silenes bibliotēkas vadītāja: "Silenes bibliotēkā ir aptuveni 150 regulāru lasītāju. Presi pasūtām gan latviski, gan krieviski, krievisko nosaukumu gan ir vairāk. Abonējam "Subota", "MK Latvija", "Sem Sekretov", agrāk latviski pasūtījām "1000 padomus", bet tie pārtrauca iznākt, tā vietā abonējam "Vestji Segodņa". Vēl pasūtām "Ievas Dārzu" un bērniem latviešu valodā "Lielo Detektīvu" un "Ilustrēto Junioriem", "Aveni-

ī nav iedomājami bez sieviešu XVII Vispārējās latviešu

ti" un vēl dažus. Jaunatne latviski lasa vairāk. Diemžēl vairāk nevaram atļauties, naudas nav. "Daugavpils Novada Vēstis" par brīvu nāk visiem iedzīvotājiem, un tagad avīze iznāk tikai latviski. Būtu gribējies pasūtīt "Latgales Laiku", bet 36 eiro maksa par pusgadu ir par dārgu, tagad to lasām "Lursoft" gan latviski, gan krieviski.

Bibliotēka Silenē darbojas trešdienās un ceturtdienās. Pašlaik gandrīz katru darba dienu uz to gatavoties eksāmeņiem nāk pieci līdz seši Krievijas pilsoņi. Viņiem mācības ir liels uztraukums, turklāt iesākumā pat neprata turēt "peli"!

Grāmatu iepirkumam uz divām Skrudalienas pagasta bibliotēkām gadā iedalīti 1200 eiro, par to sanāk aptuveni 50 grāmatu. Vēl divus pēdējos gadus pienāk arī grāmatas no Valsts programmas

IVARA SOIKĀNA FOTO

Eleonora Griškāne: "Grāmatu iepirkumam uz divām Skrudalienas pagasta bibliotēkām gadā iedalīti 1200 eiro, par to sanāk aptuveni 50 grāmatu."

Latvijas publiskajām bibliotēkām, tās ir projekta izvēlētas grāmatas, vēl pasūtām arī Bērnu un jauniešu žūrijas grāmatas, tās apmaksā novads ārpus bibliotēkas līdzekļiem. Mums nav daudz naudas, bet cik varam, tik pārkam."

■ UZZIŅA

Pēc Centrālās statistikas pārvaldes zinām, Skrudalienas pagastā 2021. gadā dzīvojuši 54% krievu, 17% poļu, 14% baltkrievu un 10% latviešu.

Pirms Otrā pasaules kara Silenē bijusi četru – poļu, ebreju, krievu un latviešu – valodu plūsmu skola ar aptuveni 200 skolēniem.

Kopš 2022. gada Silenes skola kļuvusi par Lauceses pamatskolas pamatizglītības īstenošanas vietu ar 46 skolēniem, kuri mācās no pirmsskolas līdz 6. klasei.

Satiksmē ar 25 kilometrus attālo Daugavpili ir laba, pandēmijas laikā gan autobusu skaits uz Daugavpili esot samazināts – darbdienās tie kursē sešas reizes dienā, bet brīvdienās – trīs.

Avots: Kultūrzīmes

Datums: 17-05-2023

Aktivitātes un pasākumi Tukuma bibliotēkā

Imanta Ziedoņa 90. gadu jubilejas svinību pasākums

2. maijā plkst. 16.00 Tukuma bibliotēkā norisināsies Imanta Ziedoņa 90. gadu jubilejas svinību pasākums.

Programma:

- Rimanta Ziedoņa atmiņas par tēvu Imantu saistību ar Tukumu un Tukuma novadu,
- Imanta Ziedoņa dzeja un proza skolēnu – skatuves runas konkursu dalībnieku – izpildījumā,
- dziedātājas Guntas Meņģeļes muzikālais noformējums,
- lielformāta izstādes "Ziedonis un Tukums" atklāšana.

Bez maksas konsultācijas iedzīvotājiem tehnoloģiju un interneta lietošanā:

- Pirmie soļi darbā ar datoru (bez priekšzināšanām)
- Darbs ar datoru (ar priekšzināšanām)
- E-pasta izveide un tā lietošana
- Skype lietotāja profila izveide un lietošana
- Internetbanku piedāvātie pakalpojumi (piem., komunālo pakalpojumu apmaksa)
- Darbs ar gudro telefonu (viedtālruni)

Konsultācijas notiek ceturtdienās no plkst. 13.00 līdz 17.00. Interesēties klātienē lāsītavā vai attālināti, zvanot uz tālr. 63182114.

Bibliotēku nedēļa Tukuma bibliotēkā

No 17. līdz 22. aprīlim Latvijā norisināsies ikgadējā Bibliotēku nedēļa. Šī gada tēma – "Svinam kopā Latvijas Bibliotēkuru biedrībai 100".

Tukuma bibliotēka Bibliotēku nedēļā aicina uz **atvērto durvju dienu 18. aprīlī**. Iepazīstināšana ar bibliotēku notiks plkst. 11.00, 13.00 un 15.00. Grupas lūdzam pieteikties pa tālr. 63182154. Individuāliem interesentiem pieņemšanās nav obligāta.

Bērnu literatūras centrs piedāvā **ekskursijas pa bibliotēku pirmsskolas iestāžu un jauno klašu grupām** jums ērtā laikā. Bērnu literatūras centra tālr. 63182157.

Bibliotēku nedēļas laikā Tukuma bibliotēka rīkos **akciju "Atnes un nemaksā"**, kuras laikā varēs atdot atpakaļ bibliotēkā tās grāmatas un žurnālus, kuru lasīšanas laiks ir pārsniegts. Kāvējuma nauda netiks iekasēta. Ceram uz atsaucību!

Konkursi skolēniem

• Imantam Ziedonim veltītais pasaku videolasījumu konkurss "Krāsaino pasaku pavašaris" 1.–4. klašu skolēniem,

• Imantam Ziedonim veltītais literāro pasaku konkurss "Imanta Ziedoņa pasaku tēli Tukumā" 5.–8. klašu skolēniem.

Konkursu noslēgums un apbalvošana plānota 8. maijā plkst. 11.00 Tukuma bibliotēkas Bērnu literatūras centrā.

Konkursu nolikumi skatāmi Tukuma bibliotēkas tīmekļa vietnē: www.biblioteka.tukums.lv.

Digitālajā nedēļā 2023

Tukuma bibliotēka aicina piedalīties Eiropas digitālo nedēļu ietvaros rīkotajos pasākumos:

Datums/laiks	Auditorija	Pasākums
25.04 plkst. 10.00	Visi interesenti. Pieteikties pa tālr. 63182154 63182156	Drošs internets. Attālinātais darbs, dažādas paaudzes tehnoloģiju vidē, privātums virtuālajā vidē, drošības jēdziens, Latvijas kibertelpa skatītos, tehniskie un citi apdraudējumu veidi, divpakāpju autentifikācija, aizsargājamie resursi, paroles, internets un saziņa, viedās ierīces, paradumi virtuālajā vidē, lietu internets, ar IT drošību saistītās iestādes Latvijā, droša iepirkšanās, Mg. sc. ing., Mg. sc. soc. Egils Stūrmanis, CERT.LV
25.04 plkst. 13.00	Visi interesenti. Pieteikties pa tālr. 63182154 63182156	Kā darbojas Latvijas pensiju sistēma? Kādi nodokļi un kāda apjomā ietekmē prognozējamo pensiju lielumu? Darba stāža aprēķins un korekcijas Informāciju par trim pensiju līmeņiem. Ikvienam interesentam būs iespēja uzzināt savu prognozējamo vecuma pensijas apmēru, kā arī 2. pensijas līmeņa uzkrājumu un pareizi sakārtot 2. pensiju līmeņa mantošanu. Latvijas Pensiju Sistēmas Dalībnieku Asociācijas Attīstības projektu vadītāja Ineta Lastovska
27.04 plkst. 12.00	Visi interesenti. Pieteikties pa tālr. 63182154 63182156	VSAA e-pakalpojumi (arī par slimības pabalstiem). Ventspils reģionālās nodaļas vadītāja Evita Reimane un Pensiju daļas vadošā inspektore Sanita Celitāne
24.04.–28.04	Tukuma skolu skolēni. Skolēnu grupām pieteikties pa tālr. 63182154 63182156	Tukuma reģiona bibliotēku elektroniskā kopkataloga un datubāzes "Letonika" izmantošana mācību nolūkā. Tukuma bibliotēkas KAN vadītāja Dace Ernšteine

Aicina bez maksas apgūt digitālās prasmes

INGA KARPOVA

VALKĀ. Novada Centrālās bibliotēkas direktore Līga Tetere informē, ka bibliotēka piedāvā apgūt neformālās izglītības programmu "Digitālo pakalpojumu izmantošana ikdienas dzīves situāciju risināšanā" cilvēkiem bez vai ar nelielām priekšzināšanām datoru lietošanas un e-prasmju jomā. Apmācību mērķis ir iedrošināt iedzīvotājus izmantot tehnoloģijas dažādu ikdienas situāciju risināšanā, piemēram, veikt maksājumus internetbankā, lietot plašo portālu www.latvija.lv e-pakalpojumu klāstu.

Laikā no nākamās pirmdienas, 22. maija, līdz 30. jūnijam ikvienam interesentam, iepriekš piesakoties, būs iespēja piedalīties septiņās nodarbībās (katras nodarbības ilgums 3 stundas) par šādām tēmām: digitālās pamatprasmes ikdienas dzīvei; digitālo prasmju pielietošana ikdienas dzīves situāciju risināšanā; digitālo pakalpojumu veidi, nepieciešamie rīki un to izmantošanas ieguvumi ikdienas dzīves situāciju risināšanai; drošības pamatprincipi digitālo pakalpojumu izmantošanā; digitālo pakalpojumu izmantošanai nepieciešamie rīki; interneta banku izmantošana un Latvija.lv portāls.

Nodarības vadīs bibliotēkas vecākā bibliotekāre metodiķe Aija Rudīte un vecākā bibliotekāre Diāna Grase. Lai pieteiktos nodarbībām, interesenti lūgti ierasties klātienē bibliotēkā Rīgas ielā 22 vai zvanīt uz mobilo tālruni 29136199. Pieteikšanās termiņš – šī piektdiena, 19. maijs.

Mācību laikā būs iespēja apgūt visas programmā piedāvātās tēmas vai arī dažas pēc izvēles. Pēc programmas apguves varēs saņemt apliecinājumu.

Avots: Ziemeļlatvija

Datums: 16-05-2023

Avots: Tukuma Novada Vēstis

Datums: 04-2023

Bibliotekāru talka 2023!

Ikgadēja pavasara talka bibliotekārus pulcina Pētera Brūvera dzimtajās mājās "Kalēji", Ulbrokas Meža kapos.

Bibliotekāru talkas tradīcija Stopiņu pagastā notiek kopš 2014. gada. Ik gadu dzejnieka un tulkotāja Pētera Brūvera (1957–2011) dzimtajās mājās "Kalēji" pulcējas bibliotekāri un brīvprātīgie, lai uzpostu dzejnieka atdusas vietu un sakārtotu kultūrvēsturisko vietu, kas celta 1930. gadā. Dzejas dienas norises un piemiņas vietas sakārtošana arī šogad saistīta ar atraitnīšu stādīšanu, lapu grābšanu, krūmu apravēšanu, nogrieztu zaru vākšanu. Sarunas un cienāšanās no līdzī paņemtajām uzkodām rosina tīkamas pārdomas par dzejas vietas un tradīcijas turpināšanos vēsturiskajā viensētā, kur ikviens tiks gaidīts septembrī.

Daiga Brigmane,

Ulbrokas bibliotēkas vadītāja

Avots: Tēvzemīte

Datums: 12-05-2023

Jaunumi bibliotēkās

Mazcenas bibliotēkā aizritējusi tikšanās ar Inesi Prisoļkovu

16. martā Mazcenas bibliotēkā (Mazcenu alejā 33/3, Jaunmārupē) rīkoja tikšanos ar rakstnieci un pozitīvās domāšanas un attieksmes centra "Pavasara studija" vadītāju Inesi Prisoļkovu. Pasākums bija plaši apmeklēts un aizritēja ļoti sirsnīgā gaisotnē. Klausoties Ineses stāstījumā par grāmatu tapšanu, tika izrunātas visdažādākās tēmas – par laimi un mīlestību, par to, kā iemīlēt sevi un olt pašapziņu, kā 100 dienas iespējams mainīt ieradumus. Pasākuma dalībnieki nespēja gandarījumu par jauniegūtajām atziņām un motivāciju pašiem kļūt laimīgiem un mīlestības piepildītiem ikdienas dzīvē.

Ēnu dienā Piņķos skolēni iepazīst profesijas - bibliotekārs un rakstnieks

5. aprīlī Mārupes novada bibliotēkā (Piņķos) viesojās vairāk nekā divdesmit Babītes vidusskolas pirmklasnieki, kuri izzināja bibliotekāra profesiju, grāmatu apstrādes īpatnības, bibliotēkas telpas un pakalpojumus. Tāpat skolēniem bija iespēja piedalīties bibliotekāru sagatavotā spēlē, klausīties pasaku un iepazīt rakstnieka un grāmatas radīšanas darbu.

Lieldienu dekoru darbnīcā tapuši svētku rotājumi

5. aprīlī Mārupes novada bibliotēkā skolotājas Iveta Budes vadībā notika radošā meistarklase "Lieldienu dekori". Interesentiem bija piedāvāti trīs dekoru varianti – stieplu vainadziņš, kas jāaptamborē un jāizrotā ar spalviņām, olinām un citiem materiāliem; koka ripiņā iestiprinātas sniegpulkstenītes no izolona materiāla; paliela izmēra puke no izolona materiāla ar pamatnīti. Izdevās radoši un skaisti dekori.

Piņķos viesojās rakstniece Zane Zusta

28. martā Mārupes novada bibliotēkā viesojās rakstniece Zane Zusta. Autore stāstīja par savu bērnu Līpājā, studiju laiku un darba gaitām. Pirmie rakstniecības mēģinājumi aizsākās astoņu gadu vecumā, kad, konkurējot ar brāli, veidoja pati savu ģimenes avīzi. Dienasgrāmatas rakstīšana, trīspadsmit gadus pieteikšanās Līpājas avīzē "Kurzemes Vārds", lai rakstītu par jauniešu lietām, žurnālistikas studijas Rīgas Stradiņa universitātē pamazām pavēra iespējas uzsākt darba gaitas rakstniecībā medijos un sabiedriskajās attiecībās. Literatūrā debitējusi 2015. gadā ar grāmatu bērniem "Ucipuci". Zane raksta gan bērniem, gan pieaugušajiem. Satura centrā – cilvēks, emocijas, domāšana. Divas bērnu grāmatas nominētas konkursos "Zelta Ābele", "Latvijas Literatūras gada balva 2017". Populārākie izdevumi pieaugušo auditorijai: "Tarakāni manā galvā" un "Tarakāni tavā galvā", kurā ietvertie stāsti pārtapuši par televīzijas seriālu. Tāpat vairākus gadus autore izdot žurnālā "Ucipuci" bērniem (3+). Zanes darbi ir tulkoti lietuviešu, igauņu, ķīniešu valodā. Vairāk par rakstnieci: www.literatura.lv. Sarunas ieraksts pieejams

bibliotēkas Facebook kontā – ziņu joslā.

Salas pagasta bibliotēka atver jaunu vēstures lappusi

Kā liecina rakstītais Jūrmalas un tās apkārtnes vēstures pārzinātāja Pēteris Beltes (1862-1945) grāmatā „Rīgas Jūrmalas, Slokas un Kemeru pilsētas ar apkārtni”, tagadējā Salas pagasta teritorijā 19./20. gadsimta mijā ritēja rosīga kultūras dzīve - līdz ar baznīcas ieviešanu, skolu atvēršanu, kora nodibināšanu, dažādu svētku sarīkošanu. 1903. gadā Salā nodibināta bibliotēkas biedrība, kas kļuva par pagasta sabiedriskās dzīves centru. Tai atvēlētās telpas pagasta namā.

Kā Salas pagasta bibliotēka tā oficiāli darbojas kopš 1946. gada 15. janvāra, par ko liecina arī pirmais ieraksts pirmajā inventāra grāmatā.

Salas pagasta pirmais bibliotekārs bija Andrejs Bindars. Atmiņu liecībās šis cilvēks aprakstīts kā ļoti darbīgs. Viņš veica arī arod biedrības līdera un kasiera pienākumus. Vēlāk bibliotēkas darbu uzņēmās Hilda Samunova. Tālākos gadus par bibliotekāri Salas pagastā strādāja Valija Salajeva, kura vēlāk strādāja Rīgas rajona Babītes pagasta bibliotēkā. Neilgu laiku par Salas pagasta bibliotekārem strādāja Maija Andersone un Daiga Ozola. Par bibliotekāri strādāja arī Daina Kužuma, kuru dzīves gaitas aizveda uz Rīgu, tāpēc no Salas pagasta kluba darbinieces pienākumiem uz bibliotēku tika aizvilkāta jaunā speciāliste* (toreizējais oficiālais statuss) Veneranda Palmane.

Vandīna, kā viņu pazina un dēvēja pagasta ļaudis, par bibliotekāri nostrādāja vairāk nekā 30 gadu. Ar lielu mīlestību Vanda vienmēr runāja par saviem lasītājiem, par to savstarpējo labās enerģijas apmaiņu, kas notiek bibliotēkā. Bibliotēkā tika kuplīnāta arī vietējā kultūras dzīve, tiekoties ar cienītiem un interesantiem cilvēkiem. Piemēram, ar dramaturgu Gunāru Priedi. Ar melno humoru Vandīna atcerējās pārcelšanos no vecajām pagastmājas telpām uz jaunuzcelto skolu 1991. gadā. Arī jaunajās telpās turpinājās bibliotēkas tradīcijas tikties ar literātiem, piemēram, Skaidrīti Kaldupi. Šajā laikā bibliotēkā iedibināta "Grāmatu draugu" tradīcija: trūcīgajos pagasta finanšu apstākļos mēnesī viena vai divas ļoti iekārotas grāmatas tika iegādātas par personīgajiem līdzekļiem.

Lasītāji, kuri toreiz skolā tikai sāka mācīties burtus, nu jau paši kļuvuši par vecākiem. Pierasts, ka Spuņciemā bibliotēka un skola ir kā viens veselums. „Skolas cilvēks” bija arī Daina Auziņa, kura pēc V.Palmanes aiziešanas pensijā cenšas būt noderīga saviem pagasta ļaudīm un palīdz uzturēt pagastā lasītāprieku.

Laikam ejot, bibliotēka atradusies vairākās vietās. Kopš 2009. gada 1. jūlija, kad tika izveidots Babītes novads, apvienojot Babītes un Salas pagastus, vienā struktūrā tika arī novada bibliotēkas. 2010. gada 23. jūlijā Salas pagasta bibliotēka mainīja telpas, pārvietojoties no skolas otrā stāva uz pirmo stāvu. Laika gaitā arī darbs bibliotēkās mainījās, kļuva mūsdienīgāks, dinamiskāks - tajā ienāca datortehnika (datori, printeri, kopētāji),

elektroniskās datubāzes, kopkatalogs. Bibliotēkā sāka strādāt arī bibliotekāre Inese Liepa.

2021. gada 1. jūlijā pēc administratīvi teritoriālās reformas stāšanās spēkā Salas un Babītes pagasti tika pievienoti Mārupes novadam. Salas bibliotēka kļuva par vienu no trim (tostarp arī Babītes bibliotēka un Mazcenas bibliotēka) Mārupes novada bibliotēkām (Piņķos) filiālēm.

2023. gadā 6. martā Salas bibliotēka pārgāja no Salas sākumskolas uz Spuņciema sporta halles telpām – gaišām, renovētām. Jaunā adrese: Mazā Spuņciema ielā 2, Spuņciemam, Salas pagasts, Mārupes novads.

Bibliotēkas „piedzīvojumi” turpinās...

No 1. maija Babītes bibliotēkai mainīts darba laiks

Lai palielinātu strādājošo bibliotēkas lietotāju iespējas apmeklēt bibliotēku, Babītes bibliotēkai (Liepu alejā 17, Babītē) ar šā gada 1. maiju mainīts darba laiks: pirmdienās – 10.00-18.00, otrdienās – 10.00-19.00, trešdienās – 9.00-17.00, ceturtdienās – 9.00-18.00, piektdienās – 9.00-15.00, pirmajā mēneša sestdienā – 10.00-14.00. Pārējā laikā bibliotēka ir slēgta. Mēneša pirmā trešdiena* noteikta kā spordrības un metodiskā diena, kad bibliotēka apmeklētājiem ir slēgta (grāmatu higiēnas un bibliotekāru izglītošanās nolūkos).

*17. maijā novada publiskās bibliotēkas būs slēgtas semināra norises dēļ.

Saistībā ar novadpētniecības semināru, ko Mārupes novada bibliotēka un filiāles organizē Pierīgas reģiona bibliotekāriem sadarbībā ar reģiona galveno bibliotēku – Salaspils novada bibliotēku -, visām novada publiskajām bibliotēkām metodiskā diena nākamajā mēnesī tiek pārcelta uz 17. maiju. Šajā datumā bibliotēkas apmeklētājiem būs slēgtas. Atvainojamies par sagādātajām neērtībām!

Lasītāju aptauja

Sākoties bibliotēku nedēļai, no 17. aprīļa līdz maija beigām aicinām iedzīvotājus aizpildīt elektronisku (bibliotēkās – arī papīra formātā) aptaujas anketu, kas Mārupes novada bibliotēkai un tās struktūrvienībām Babītē, Jaunmārupē un Spuņciemā palīdzēs izziņāt esošo un potenciālo bibliotēkas lietotāju intereses, lasīšanas paradumus un pakalpojumu pieprasījumu. Aptaujas anketa pieejama: <https://ej.uz/bibliotekasaptauja2023>.

Bibliotēka ir vieta, kur var uzzināt, mācīties, izklaidēties un pēlīt. Lai arī aicinām!

Vairāk par aktuālo vienkopos: Mārupes novada bibliotēkas sociālajos kontos Facebook un Instagram.

Mārupes novada bibliotēka

Avots: Mārupes Vēstis

Datums: Aprīlis-2023